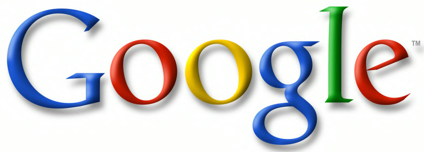

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

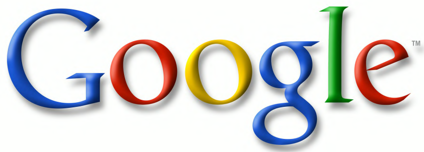
Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at http://books.google.com/

Dette er en digital kopi af en bog, der har været bevaret i generationer på bibliotekshylder, før den omhyggeligt er scannet af Google som del af et projekt, der går ud på at gøre verdens bøger tilgængelige online.

Den har overlevet længe nok til, at ophavsretten er udløbet, og til at bogen er blevet offentlig ejendom. En offentligt ejet bog er en bog, der aldrig har været underlagt copyright, eller hvor de juridiske copyrightvilkår er udløbet. Om en bog er offentlig ejendom varierer fra land til land. Bøger, der er offentlig ejendom, er vores indblik i fortiden og repræsenterer en rigdom af historie, kultur og viden, der ofte er vanskelig at opdage.

Mærker, kommentarer og andre marginalnoter, der er vises i det oprindelige bind, vises i denne fil - en påmindelse om denne bogs lange rejse fra udgiver til et bibliotek og endelig til dig.

Retningslinjer for anvendelse

Google er stolte over at indgå partnerskaber med biblioteker om at digitalisere offentligt ejede materialer og gøre dem bredt tilgængelige. Offentligt ejede bøger tilhører alle og vi er blot deres vogtere. Selvom dette arbejde er kostbart, så har vi taget skridt i retning af at forhindre misbrug fra kommerciel side, herunder placering af tekniske begrænsninger på automatiserede forespørgsler for fortsat at kunne tilvejebringe denne kilde.

Vi beder dig også om følgende:

- Anvend kun disse filer til ikke-kommercielt brug
  Vi designede Google Bogsøgning til enkeltpersoner, og vi beder dig om at bruge disse filer til personlige, ikke-kommercielle formål.
- Undlad at bruge automatiserede forespørgsler
  Undlad at sende automatiserede søgninger af nogen som helst art til Googles system. Hvis du foretager undersøgelse af maskinoversættelse, optisk tegngenkendelse eller andre områder, hvor adgangen til store mængder tekst er nyttig, bør du kontakte os. Vi opmuntrer til anvendelse af offentligt ejede materialer til disse formål, og kan måske hjælpe.
- Bevar tilegnelse
  Det Google-"vandmærke" du ser på hver fil er en vigtig måde at fortælle mennesker om dette projekt og hjælpe dem med at finde yderligere materialer ved brug af Google Bogsøgning. Lad være med at fjerne det.
- Overhold reglerne
  Uanset hvad du bruger, skal du huske, at du er ansvarlig for at sikre, at det du gør er lovligt. Antag ikke, at bare fordi vi tror, at en bog er offentlig ejendom for brugere i USA, at værket også er offentlig ejendom for brugere i andre lande. Om en bog stadig er underlagt copyright varierer fra land til land, og vi kan ikke tilbyde vejledning i, om en bestemt anvendelse af en bog er tilladt. Antag ikke at en bogs tilstedeværelse i Google Bogsøgning betyder, at den kan bruges på enhver måde overalt i verden. Erstatningspligten for krænkelse af copyright kan være ganske alvorlig.

Om Google Bogsøgning

Det er Googles mission at organisere alverdens oplysninger for at gøre dem almindeligt tilgængelige og nyttige. Google Bogsøgning hjælper læsere med at opdage alverdens bøger, samtidig med at det hjælper forfattere og udgivere med at nå nye målgrupper. Du kan søge gennem hele teksten i denne bog på internettet på `http://books.google.com`

A 1,001,924

Halvhundredaar i Amerika.

CT
275
.H24
A3

SILAS WRIGHT DUNNING
BEQUEST
UNIVERSITY OF MICHIGAN
GENERAL LIBRARY

Forf. er födt ved Nysted (Lolland) i 1849. Lever endnu i Nov. 1935. Jeg köbte af ham de tre sidste Exemplarer af denne Bog.

J. Christian Bay.

CT
275
.H24
A3

P. M. Hannibal.

Halvhundredaar i Amerika.

Minder fra Nybyggerlivet fremad.

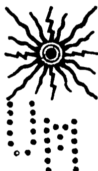
— Af —

P. M. Hannibal.

Forfatter af de engelske Bøger: "Protect our Schools," "Thrice a Pioneer," Etc., Etc.

Dannebrog, Howard Co., Nebr.

Trykt i DANISH LUTH. PUBL. HOUSE,
BLAIR, NEBR.
1906.

DUNNING
HILL
12-14-39
39883

Halvhundredaar i Amerika

Urskoven med sin rige Mangfoldighed af skønne, frodige Træer og Vækster havde en ejendommelig Virkning paa enhver, der kom under dens mægtige Indflydelse. I Særdeleshed hvor Skoven varierede og bød en Mængde forskellige Arter af Vækster, og Terrainet var afvekslende, kunde man nyde i fuldt Maal den oplivende Adspredelse og Genbyrd, der ikke kendes under almindelige Forhold.

De høje, majestætiske Træer, rodfæstede under allehaande tætgroet Krat, opvoksede og hærdede gennem Aarhundreders Sol og Storm, syntes at tyde alvorligt paa de tavse Fortidsmysterier, der tiltrak sig alles Interesse.

Det var paa saadanne vilde Egne mellem løvprydede Skovbakker og spejlklare Søer, at nogle faa Danske sammen med et større Antal Nordmænd, Tyske og Amerikanere samt nogle Irlændere begyndte midt i det 19de Aarhundrede at bosætte sig som Nybyggere — godt en Snes Mil vest fra Milwaukee i Staten Wisconsin.

De derværende Indianerstammer — Winnebago, Sac og Fox, var fredelige, men paa Grund af egne Talemaader vanskelige at forstaa. Og da de hvide

Folk var af forskellige Nationaliteter, blev der foreløbig forvirret Tungemaal. Heldigt var det vel for de enkelte Danske, at der var nogle Norske, de kunde tale med. Men endnu heldigere var det vist nok for alle, at der var Amerikanere nok til Stede, saa at de andre lærte Engelsk som Hovedsprog.

Det viste sig fra Begyndelsen af, at der maatte arbejdes; ikke alene var der nok for enhver at bestille med at hugge Træer paa sin Ejendom, men der maatte samarbejdes for at bygge Blokhuse og bane sig Vej igennem Skoven.

Store, stærke Oksер anvendtes til Forspænd for Vognene og til at slæbe Træstammer og Blokke sammen til Bygning. Disse nyttige Dyr var i Almindelighed taalmodige og lydige. Men der skulde ogsaa Kendskab og Taalmodighed til for at bruge dem ret. Seletøj benyttedes ikke, hverken Tømme eller Bidsel. Et stærkt Aag og en lang, stærk Kæde til hvert Par Okser — det var hele Udstyret, naar Okserne var lydige nok, ellers maatte der en Svøbe til, og den plejede ogsaa at være stærk. I mange Tilfælde var det dog nok, at Okserne fik Svøben at se. De rette Kommandoord, udtalt paa den rette Maade, kunde gerne bringe det rette Resultat. Med en god Behandling plejede Okserne vel at mærke, hvad der blev dem befalet, og at rette sig derefter. De kunde godt forstaa, at naar der blev sagt: „Get up!", „go on!", „go along!" saa skulde de gaa fremad og trække saa haardt, som det var nødvendigt for at komme frem. Blev der raabt „whoa!" eller „ho!" kunde man vente øjeblikkelig Standsning. Hørtes der „back!" eller „back up!" begyndte de straks at rykke tilbage. Naar man sagde „haw!"

vendte de lydige Dyr sig til venstre, og i modsat Tilfælde, efter „Gee!" til højre.

Fra saadanne taalmodige, villige Skabninger kunde lærvillige Mennesker nok indsamle sig nogle gode, sunde Vink til det almene Vel. Tjenstvillig og lydig Opførsel kan indøves hos baade Mennesker og Dyr. Man bør kende Betydningen af Lydighed, Selvopofrelse, Trældom, Bestyrelse, Tyrani og lignende, før man paatager sig at dømme derimellem. Af stor Vigtighed er det at bevare de rette Forhold mellem bydende og lydende i alle Samfundslag.

Naar man paa Nybyggerfelt betragter sine Omgivelser og sammenligner de vilde Mennesker i deres røgede Telte og paa deres vante Jagt med de civiliserede og bedre oplyste, saa kan man danne sig et Begreb om den primitive Samfundsorden og glæde sig ved at være med til at fremme den Udvikling, der tjener til Menneskenes Vel. Men gaar man omkring i den store, grønne Skov, og beskuer al den Pragt og Herlighed, der er at se, saa kan man let tage fejl af Retningen og fare vild, naar man mindst tænker derpaa. „Havde man bare tænkt over det i Tide og ladet sig advare ved de træffende Ord: „Farer ikke vild", kunde man ved Forsigtighed have holdt Retningen." Af langt større Betydning er det paa det aandelige Omraade, hvor de mange „Meninger" og „Anskuelser" fordrer Opmærksomheden, at man ved, hvor man er og kan bidrage til Oplysning i Sandhedens Aand.

At kunne hjælpe hverandre var for Nybyggerne en Glæde; og det gik med Munterhed at bygge Hytter og Huse, at rydde og kaste paa Ilden saa mange Træer som muligt og forberede Jorden til at pløje og saa i.

Dersom man vurderede det Træ, der saaledes blev opbrændt for at faa det af Vejen efter Nutidens Værdi paa samme Egn, vilde det beløbe sig til mange Hundred' Tusinde Dollars. Mange gode Træarter som Løn, Eg, Ask, Elm, Lind og ligeledes Frugt- og Nøddetræer, blev fortæret af Flammerne uden Skaansel.

Allerede den første Vinter fik man det Indtryk, at Vinteren var meget strengere i Amerika end i Danmark; men til Gengæld havde man Brændsel i Overflod. Blokhusene var vel skikkede til at holde Varmen; og store kampstensmurede Fyrsteder, velforsynede med Knudebrænde, kunde godt holde Ilden vedlige Nat og Dag hele Vinteren. Saaledes kunde Husene stadigt forblive opvarmede og vel ventilerede.

Paa Pelsklædning var der i Reglen ingen Mangel. Bjørn, Odder, Bæver og andre Dyr offrede deres Huder til Mennesket. Pelsværk, beredt af Indianerne, var behageligt i Vinterens Kulde. Normændene var ogsaa dygtige til at berede Pels, saavel som rede til at vove sig ud paa Jagten.

Snart blev der oprettet Savmøller, drevne ved Vandkraft, paa de Floder, der løb fra den ene Sø til den anden. Da var der travelt med at hugge og køre Tømmer. Det tog Tid og kostede Møje at anlægge Veje. Men paa Søerne, hvor Isen var tyk og stærk og dækket med et godt Lag Sne næsten hele Vinteren, var der godt Slædeføre og let Færdsel. Derimod om Foraaret, især Øst paa til Milwaukee, var Vejene undertiden ufremkommelige. Der skulde meget Tømmer til og meget Savarbejde for at faa en Plankevej anlagt til Milwaukee. Da en saadan Plan blev foreslaaet, var der „praktiske" Mænd, der paastod, at „skønt en saadan Ide

kunde være meget god, vilde det dog være umuligt at føre den igennem". Saadanne „praktiske" Mænd havde altid en vis Grad af Indflydelse, der hjalp til at gøre det umuligt.

I Søerne og Floderne var der Fisk i rigelig Mængde og af forskellige Arter. Nogle af de mest velsmagende kaldte man „Blackbass", men en Del større var Gederne, hvorimod de Karusslignende „Perca" var mindre og mere almindelige. Man glædede sig over, at der var fuldt op af Fødemidler i Vandet saavel som paa Landet.

Det var interessant at se Vildænder komme flyvende for at søge aabent Vand, naar Isen om Foraaret var ved at forsvinde. Det myldrede med Smaafisk, (Minnows) i Søerne, og Ænderne ankom i saa store Skarer, at de ganske tildækkede Vandet og en stor Del af Isen, idet de stræbte efter at komme til. Ved at se paa en saadan Vrimmel af Ænder, kom man uvilkaarlig til at tænke paa Dundyner og Andesteg. Tanken blev til Virkelighed. Men ved en saadan Rigdom og Overflødighed var man snart tilbøjelig til helt at glemme sig selv. Vildgæs fløj over højt oppe og tragtede efter Egne længer mod Nord. Kragerne med deres støjende Stemmer begyndte at flagre omkring i Skoven, mindende om Aarstidernes Veksel. Større og mindre Fugle kom tilrejsende fra Syd. Sangfugle, der med liflig Røst vidnede om deres Glæde, tog de mest passende Trætoppe i Besiddelse. Da var der en fin Foraars-Fuglefest, der var uforglemmelig. Ganske vist vilde det være alt for vidtløftigt her at opregne alle de Ting, der var i Skoven for de tilrejsende — saa underlige, saa mærkværdige, særlig for dem fra Danmarks Egne, hvor Skov og Bakker næsten var ukendte.

Fra et højt Punkt kunde man se ud over adskillige dejlige Indsøer, og langt i det fjerne var der Skov, tilsyneladende i det uendelige. I stærk Modsætning til det ensformige og kedelige, man havde maattet døje ved at rejse med Sejlskib en seks, syv Uger paa Havet, kunde man her glæde sig over det skønne, afvekslende Landskabs Panorama, der langt overgik det skønneste, man nogen Sinde havde drømt om de grønne Skove. Men ikke alene for Øjet var det underligt. Utallige Stemmer lød med Ekko fra Søen og fra Skoven. Hvem kunde vel forklare eller beskrive dem. Tavsheden, der for Øret er som Mørket for Øjet, den dybe, sælsomme Tavshed, var ikke ofte den herskende. Undertiden var det ubetinget det modsatte. Det kunde stundom lyde, som om Velklang skulde overdøves af idel Disharmoni, idet man hørte det huje, skrige, brøle, hyle, gale, kagle og buldre, saa det vilde været forfærdeligt, om man ikke paa Forhaand havde vidst, at det var, som det skulde være, og der var ingen Fare ved det. Det var nemlig kun Ugler, Lomer (Loons), Skovduer, Frøer, Smaaulve, Skovhøns, og lignende, der prøvede hver sin Stemme. Mange ad Gangen kunde da gøre en farlig Spektakkel, der forøgedes ved Genlyd eller Ekko rundt omkring i Skoven. Lomen var en stor Fugl, der havde lidt Lighed med en Gaas, naar den svømmede roligt ude paa Søen. Men naar den begyndte at huje og Skrige, gjorde den mere Støj end maaske en hel Flok Gæs. Naar dertil kom, at den havde sin Mage i Nærheden, nogle Naboer i samme Del af Søen og andre i en anden Del, atter andre i en anden Sø i Nærheden og saa den ene raabte efter den anden, saa kan det nok være, at der var Løjer. „Det var da en tosset Tingest," kunde man

udbryde, naar man for første Gang hørte den. Foruden den høje, skrigende Stemme havde den andre Ejendommeligheder, men det var Stemmen, der røbede den i lang Afstand og gav Anledning til, at man kaldte dem, der hujede alt for højt, „crazy as a loon.“ Andre Ejendommeligheder havde skaffet den forskellig Benævnelser. „Colymbus Torquatus“, og „Urinator Imber“ i Naturhistorien betegner samme Fugl. Ved Hjælp af dens Vinger og Fødder kunde den svømme under Vandet meget hurtigt og langt.

Men hvad var det nu, der brølede saa højt der nede ved Bugten? Var det et Slags vilde Køer, der opholder sig i Krattet? Nej, ikke Køer, men Frøer (Rana); af dem er der mange Arter. En saadan Oksefrø (Bullfrog, Rana catesbianna), den største af dem alle, var ikke større end en Høne. Man behøver ikke at være stor for at gøre Støj. Om end skønt de mindre Frøer støjede mindre, var der dog nogle grove Stemmer iblandt dem alligevel, og saa ganske forskellige. Tre Stemmer blev ofte senere omtalt i Selskab, hvor Børn og voksne var til Stede:

Der var en Mand, som boede tæt ved en Sø, og et Vandløb randt fra Søen ud igennem hans Land ned til en anden Sø, der ogsaa grænsede til samme Ejendom. Dernede var en Bro over Strømmen og en Vej, hvor han gik, naar han skulde hente sin Post. Han havde just været paa Posthuset og modtaget en Avis. Han var kommen sammen med nogle Drikkebrødre, og af Snapse var han lidt forstyrret i Hovedet. Nu var det noget sent paa Aftenen, da han paa Hjemvejen nærmede sig Broen. Da hørte han opad Strømmen, en Stemme, der lød som om nogen raabte: „Rum, Rum,

Rum!" og han tænkte straks, det var hans Kammerater, og han raabte: „Ja, ja, det var godt. Nu kommer jeg." Saa, i Stedet for at gaa over Broen paa Vejen hjemad, gik han langs med Strømmen paa den Side, hvor han var og kaldte paa sine Venner. Han blev ved, indtil han kom til Søen. Det var nu ikke langt fra hans Hjem, men der var — Vandløbet imellem. Han raabte igen, men da han ingen Svar hørte, mente han, de vilde holde ham for Nar og ingen Rom give ham.

Han var nu i Tvivl, om han skulde helt tilbage til Vejen for at gaa over Broen, eller om han kunde skyde Genvej ved at vade over Strømmen. Den var som en lille Bæk eller en større Aa, eftersom Vejret havde været over Søerne langt borte, hvor Vandet kom fra. Da han nu stod der ved Vandet, uenig med sig selv om, hvad han skulde gøre, lød der en Stemme, som syntes at sige: „Ni diip! Ni diip! Ni diip!" (Knee deep). „Aah", sagde han, „naar det ikke er dybere end til Knæet, kan jeg nok vade over." Snart var han barfodet og traadte ud i Vandet. Da hørte han den første Stemme igen. Den lød saa opmuntrende i Retningen af hans Hjem paa modsatte Side af Strømmen: „Rum! Rum! Rum!" „Det var udmærket!" raabte han, „Nu kommer jeg!" Men da han gik ud i Vandet, det ene Skridt efter det andet, blev det ham til sidst alt for dybt. Han blev vaad og bange, og traadte straks tilbage igen. Da hørte han den tredie Stemme, der raabte, eller rettere brølede: „Go round! Go round! Go round!" (Gaa omkring). „Det skulde du have sagt før", svarede han, med en ydmyg, skælvende Røst, idet han forberedte sig til at gaa omkring over Broen. Det blev forklaret for Børnene, at de aldrig skulde nyde stærke Drikke,

hvorved de kunde udsætte sig for at blive til Nar eller komme i Fare for at miste deres sunde Forstand og blive til svage, sindssyge Uslinger. Nu, ved at se tilbage over de mange Aar, paamindes man om, at de, man selv har kendt og elsket, alt for mange af dem, og endda nogle af de bedste, kom til Skade eller blev Ofre for stærk Drik.

Naar det buldrede i Skoven, som om det tordnede, ofte under klar Himmel, var der Tale om, at det spøgte; men der blev forklaret, at det var en Art Skovhøns, som med deres Vinger i stærk Bevægelse foraarsagede denne underlige Lyd. Man kaldte dem „Partridges“, og der var mange af dem rundt om i Skoven. Vel var det ikke altid den brølende, buldrende Lyd, der vandt i Koncerten. Naar Sangfuglene rigtig kom i Gang med deres søde, milde Melodier, var det alle andre Skabninger en Glæde at tie og lytte til. Da var der ingen Egennytte eller Misundelse. Det var, som om hele Naturen forenedes i ædel Harmoni og Kærlighed og opsendte til Skaberen sin Tak og Bøn i de yndige Toner.

Baade hvad man hørte og saa i Skoven var afvekslende. Endvidere var den af Vellugt duftende Atmosfære ikke at forglemme særlig behagelig. Og for Øjet bød den blomstrende Tid en herlig Pragt. Ingen menneskelig Prydelse taaler Sammenligning med Naturens Skønhed. Buske og Frugttræer stod i den yndigste Flor. Hist og her var der Ranker, fyldte med Blomster, som hang fra de høje Trætoppe helt ned til Jorden. Fra alle disse udbredte sig den dejligste Vellugt, man nogen Sinde kunde tænke sig. Længe før den skønne, blide Blomster-Vrimmel var til Ende, kunde

man begynde at plukke Bær. En sand Glæde var det paa disse vilde Egne at nyde de velsmagende Frugter. Jordbær var paa Bakkernes Solside i Juni let at finde. Brombær (Blackberry) saa store som Valdnødder fandtes mange Steder i Skoven. Disse var i deres modne Tilstand saa søde og sunde, som om de havde været under Behandling i den bedst opdyrkede Frugthave. Ligeledes fandtes der Hindbær (Raspberry) paa enkelte Steder i Overflødighed. De stod ikke tilbage for Brombær i Velsmag. Skovæbler, Vinduer og andre syrlige Frugter opbevaredes til Fødemidler i Vinterens Løb. Alle Besværligheder og mørke Tider. saasom Mulmet i Skoven, Slid og Slæb, tidlig Sorg og hyppige Skuffelser skal helst med Tak i Hjertet glemmes for de gode Ting, der dog var de overvejende. Naar man var træt, fandtes der Hvile; var det meget koldt om Vinteren, kunde man snart blive opvarmet. Fra Solens Hede om Sommeren var det let at komme i Skygge. Klart, køligt Kildevand randt ud af Jorden og risle de ned til Søen. Baade Mennesker og Dyr kunde vederkvæges. Naar man tog alt i Betragtning, maatte man undres over, at selve Naturen uden den mindste Hjælp af Menneskekultur havde frembragt en saadan Rigdom. Men alle, der har lært at kende ham, som i Naturen ved sin Kærlighed har ordnet det saaledes, og som glæder sig ved at kalde ham Fader og være Kristi Medarvinger til hans Herlighed, de kan i Ydmyghed paaskønne det og være taknemmelige.

„Plankevejen", der var bleven betragtet som en Umulighed, blev omsider anlagt, da flere Savmøller kom i Gang. Folk, der havde Midler, satte sig med forenet Styrke i Spidsen for Sagen. Denne rare Køre-

vej tilhørte altsaa dem, der havde ført den igennem, og „Toldere" var ansat paa forskellige Steder langs med Vejen for at modtage den fastsatte Told fra alle Passagerer. Mange store Læs Hvede blev kørt paa denne Vej til Milwaukee, og ud fra Milwaukee meget Gods og mange Nybyggere, Norske, Tyske og Amerikanere. Men paa Grund af et Par Aars Tørke og mange Besværligheder ved Opdyrkningen af Skovland var der ikke faa, der opgav det hele og rejste derfra igen. Saaledes blev der Skuffelser og Længsel selv for de modigste, der blev tilbage. Der kom imidlertid opmuntrende Vink om, at en Jernbane vilde blive anlagt fra Milwaukee til Watertown og maaske længere Vest. Nu var der igen adskillige, der glædede sig over dette ligesom over Plankevejen forhen. Men ligesom da var der ogsaa nu Tvivlere, der paastod, at det aldrig kunde ske. „Det vilde aldrig betale sig at bygge Jernbane igennem de store Skove i Vest." Disse øvede ugunstig Indflydelse over andre, og stik imod deres egen Interesse gjorde de et saadant Foretagende om ikke umuligt saa dog vanskeligt. At drøfte noget er en Ting, men at faa det udført — der skal mere til. Det gik ikke saa hurtigt at faa en Jernbane anlagt, men den blev dog med Tiden til Virkelighed alligevel. Trods den Tvivl og Modstand, der lagde sig i Vejen, blev den bygget, ikke alene fra Milwaukee til Watertown, men snart helt ud til La Crosse ved Mississippi Floden. Da kom der flere Immigranter.

Af de Danske, der allerede var der før den Tid, mindes vi Reddelin og Christensen; disse Navne er vel kendt i over 50 Aar i Waukesha County, Wisconsin. Af de mange Norske mindes vi Stave, Waller, Olson, Hal-

verson og Simonson. I vor Barndom var det os en fornøjelig Underholdning at høre disse tidligere Nybyggere fortælle, hvad de havde oplevet. Pioneervirksomheden kom til at staa for os som et Foretagende af stor Betydning. Det store deri var vel i Korthed dette at berede Vejen for noget større, der skulde komme efter. Fremskridt mod et højere Maal! det var Grundtanken i Pioneerlivet, og det bør det være fremdeles, ogsaa aandeligt, hele Livet igennem. Folkets aandelige og evige Vel bør fremmes, Det er en Samvittighedssag.

Naar noget skal attesteres, fordres der gerne Dato og Data saa vel som Navn. Af den Grund skal det nævnes her, at jeg, P. M. Hannibal, blev født den 17. Januar 1849 ved Nysted paa Lolland. Fader var i Krigen, thi Freden var forstyrret. Men til stor Glæde blev der snart Fred, og han kom hjem. Min Moder var gudfrygtig og hjalp mig i en tidlig Alder til at lære at bede, og læse om Gud og hans Ønske, at Menneskene skulde komme opad, fremad og nærmere til ham. Hun sagde, jeg var brystsvag. Den frygtelige Hoste, min Barndoms Plage, mindes jeg tydelig. Det glæder mig altid at erindre den Glæde, Moder lagde for Dagen, naar jeg med Lethed og Iver kunde oplæse alt det, der blev mig paalagt. At øve Gavn glæder Hjertet.

Moder havde en Fætter, Lars Olsen, som boede i Nærheden, og hans yngste Søn var lidt ældre end jeg. Hans Navn, Ole Olsen, mindes jeg med Interesse, fordi han og hans Forældre skulde til Amerika, og han fortalte mig ikke saa lidt derom. De rejste i 1855. Jeg erindrer godt, at de tog Afsked med os, og Bestemmelsen var vist nok, at vi skulde følge efter det næste Aar. Jeg var 6 Aar gammel og fik snart Lov til at gaa i

Skole. Der blev jeg ofte spurgt ud angaaende Amerika. Om Foraaret 1856 forlod vi Lolland, ankom snart til Nykøbing, saa til København, derfra til Kiel, Hamburg og dernæst ud paa et Sejlskib, som i 6 Uger var vort Herberge, indtil vi ankom til New York. Derfra gik Rejsen hurtigt til Chicago, saa til Milwaukee og Pine Lake (senere Nashota), hvor Ole Olsen var til Stede for at modtage os. Den Glæde glemmer jeg ikke. Fra Stationen var der blot en lille Spadseretur til Lars Olsons „Farm", den første mod Nord til Venstre. Denne Farm grænsede til Forest Lake, og med den lille Sø blev vi snart godt bekendt, ligeledes med de mægtige Skovtræer, der vakte vor største Beundring. Lidt længere mod Nord, næppe 2 Mil, var der en Farm til Salgs ved Moose Lake. Den købte min Fader, og der blev da vort Hjem. Nu var det „vor Skov og vor Lake", der interesserede os. Snart var vi optaget med at lære Engelsk, og i Skole saa vel som i Hjemmet blev der prøvet og gentaget med en saadan Lyst, at inden ret længe talte vi hellere Engelsk end Dansk. Det etiske Spørgsmaal var vist ikke den Gang opkommet der paa Egnen, om det danske Sprog vilde lide Uret ved, at man talte Engelsk. Nej! Spørgsmaalet var angaaende enhver Genstand: „What's that?" „What do you call that?" eller ogsaa om en Lektie: Kan du oversætte dette paa Dansk?" (Can you translate this into Danish?)

Det er ved Sammenligning, man bedst kan tilegne sig det, man bør lære og samtidigt have Gavn og Glæde af det, man allerede kender. Det danske Sprog har sin Værdi i Kultur og Videnskab. Det bør ikke ringeagtes. Den berømte Digter Longfellow var en højagtet Amerikaner, men han lærte det danske Sprog og glædede sig

ved den skønne danske Litteratur. Mange andre fremragende Amerikanere har paaskønnet det dejlige Sprog, vi med Glæde kalder vort Modersmaal. Hvad jeg har lagt Mærke til som Elev og Lærer i 50 Aar iblandt forskellige Nationaliteter i Amerika, har sat mig i Stand til at bevidne blandt andet: Man behøver ikke at glemme eller forsømme sit Modersmaal for at blive en god Amerikaner eller for at tale Engelsk saa rent og ædelt som nogen Amerikaner. De Amerikanere, der har opnaaet den højeste Grad af Fuldkommenhed i det engelske Sprog, har samtidigt gjort sig godt bekendt med andre Sprog, hvorved de kunde sammenligne det ene med det andet. Naar man som Dansker lever i Amerika, kan man nok vedblive at være en Dansker i bedste Betydning og dog være fuldt saa god en Amerikaner som den Dansker, der ikke vil være sin Æt bekendt. Paa den anden Side kan det godt bemærkes, at det ingen Ære gør Danmark, at danske Folk lever i Amerika i Uvidenhed. Engelsk er Landets Sprog og bør være vort Hovedsprog.

Fra Foraaret 1856 levede vi en Tid i det Blokhus, der allerede var bygget paa nævnte Farm, da vi kom der. Paa Grund af de store, tykke Træstammer var Huset lunt om Vinteren og behageligt nok i den hede Sommer. Den Del af Huset, der interesserede mig allermest, var det store Arnested (Fireplace), hvor Ildens Flammer tiltrak sig Opmærksomheden, især om Aftenen, naar det var koldt ude ved Søen. Men snart kom Sommeren, der var varmere end nogen Sommer, vi havde kendt i Danmark. Der var blot en lille Plet opdyrket Jord, hvor Huset stod, nær ved Søen, ellers var alt Landet bedækket med Skov. Der var en høj Bakke, som tilhørte vor Nabo paa Østsiden. Den første

Gang, jeg var der oppe sammen med min Fader og Bedstefader, var, da Skoven rigtig var bleven grøn. Da jeg saa ned paa vort Hjem og ud over Søen mod Vest og længere Vest og Sydvest ud over en anden Sø, Okauchee Lake, syntes jeg, det var en saa yndig Udsigt, som man kunde ønske sig. Naturskønheden havde nok været mig en barnlig Glæde paa Danmarks Sletter og Østersøens Kyst, og saa igen efter den lange, kedsommelige Rejse over Havets Bølger, da vi saa det dejlige Land Amerika, — men nu var vi paa den høje Bakke nær ved vort nye Hjem og beundrede det nydelige Skue.

„Det var da storartet," udbrød Bedstefader, „Skov, og atter Skov i det uendelige!"

„Ja, og smukt!" sagde Fader. „Ja, det er et
„Det var da storartet!" udbrød Bedstefader, „Skov, Skue, der er værd at se paa." Og under deres Samtale, dvælede Øjet snart ved den uregelmæssige, blaalige Horizont i det fjerne og snart saa det ned paa „vor Farm og vor Lake", i Nærheden, med Vand og Skov, Siv og Krat, saa afvekslende saa det var en Lyst.

Der var svært Arbejde baade for unge og gamle, med at hugge, hakke, rydde, og Slid og Slæb med at faa Træ og Krat samlet og brændt op. Undertiden kom Naboerne sammen og hjalp hverandre. Da var der „Kommerce" og Latter; det syntes at lette Arbejdet betydeligt. Da hørtes der Norsk og Engelsk, Alvor og Spøg. Naboerne var Norske, men Ungdommen talte mest Engelsk. Om Vinteren hed det blandt andet: „Split Rails". Det var at kløve Stænger til Indhegning, et Arbejde, der fordrede baade Øvelse og Kræf-

ter for at faa noget udrettet. I Forbindelse med dette Arbejde hørte vi Tale om Abraham Lincoln, der var den Gang allerede bleven berømt som en kraftig Talsmand for Frihed. Det blev os fortalt, at han havde været en dygtig „Railsplitter“, og at han var saa stærk, at han kunde tage en Tønde Whiskey (Spiritus) og løfte den op til Munden, som om han vilde drikke deraf. Men han var en total Afholdsmand, og han smagte det ikke.“ Mange Aar efter hans Død, hørtes denne Beretning saa forvendt, at han „drak af Tønden!“ Maaske den Forandring i Fortællingen blev indført af Hensyn til „Handelen“, thi dersom alle Folk vilde følge Benjamin Franklins, Abraham Lincolns, og flere andre brave Mænds Eksempel, vilde den Traffik være til Ende. Derfor var det „Handelen“ om at gøre at faa deres falske Lære udbredt paa mange Maader, og der har heller ikke været sparet paa Pengene for at opnaa dette Maal. Enhver, der kender Sandheden, ved, at falske Beskyldninger og fejlagtige Beslutninger cirkuleres vidt og bredt for at Drikketrafikken ikke skal ruineres. Hellere vil Vedkommende lade Folk bedrages og ruineres, naar blot „Handelen“ kan trives. En Fagmand føler bedst, hvad der foregaar vedrørende hans eget Fag. Den Lærer, som har lagt sin største Interesse i de biologiske og kemiske Studier, særlig i Betragtning af Livet, og de dertil nødvendige Betingelser, Luft, Varme, Lys, Næring og deslige, vil altid være mest tilbøjelig til at skønne det, naar nogen for Vindings Skyld bringer Vranglære imod den rene Videnskab, og derved fører Mennesker bort fra Lyset hen i Dødens Mørke. Desværre drives en saadan Beskæftigelse efter en langt større Maalestok, end Folket har nogen Anelse

om, og alt for Penge! Netop de værste Talsmænd for berusende Drikke, der berøver Mennesker deres Forstand og Frihed, beraaber sig aller mest paa „personlig Frihed".

Som Afholdsmand var Abraham Lincoln imod de berusende Drikkes Fabrikation og Handel, og den Sandhed bør ikke forvanskes. Disse Kendsgerninger, der i vor Barndom blev os forkyndt om Franklin og Lincoln, saavel som om Afholdssagen, er værdig alles Opmærksomhed.

Da vi kom til Amerika, var Franklin Pierce Præsident men om Efteraaret blev James Buchanan valgt. Der kom flere Immigranter fra Danmark i 1857 end forhen. I den Tid blev der vist diskuteret mere om Politik end nu. Pierce var en dygtig Statsmand i Almindelighed, og han var valgt til sin Stilling med en stor Majoritet, men angaaende det aller største Spørgsmaal, der blev drøftet i den Tid var han paa den fejle Side. Han bekræftede med hele sit Væsen: „Jeg er imod alt, hvad der er imod Slaveriet." Han var Demokrat, men der var mange Demokrater, der ikke var enige med ham om Slaveriet. Dog stod de Buchanan bi, men han var af samme Mening som Pierce. Det var urolige Tider. Der taltes om Revolution eller Oprør næsten hver Dag. Forskellige Rygter udbredtes om Mormonerne, Indianerne og Negrene. Nogle Demokrater var „Unionmen", andre blev kaldt „Copperheads", eller undertiden „Forrædere", fordi de holdt med Syden. Disse Demokrater talte ilde om „de slemme Abolitionists". Det var gamle „Whigs" og „Free Soilers", der i Forening med de bedste Demokrater var bleven Republikanere.

Nogle af vore Naboer og bekendte holdt med Syden baade om Slaveriet og dens Ret til at træde ud af Union. Andre var for Union og bestemt imod Slaveriet. Atter andre vidste ikke, hvem de skulde holde med. Kvinder og Børn talte med, og i enkelte Tilfælde var der „Unionmen“ og „Copperheads“ i samme Familie. Under alt dette opstod en Pengekrise i 1857, og det hele var for mange et „Sikkert Tegn“ paa, at hele Regeringen vilde gaa til Grunde. Ikke alene gik der Skræk-Rygter om Forræderi i Norden og almindelig Revolution, den ene Nabo var imod den anden hele Landet igennem. Syden vilde erobre Norden og udbrede Slaveriet over det hele. Det hed sig endog i 1858, at Sydamerika vilde benytte Lejligheden og besejre Norden. Børnene glemte ofte baade Leg og Lektie, og naar vi kom sammen, talte vi med hverandre om Tidens Spørgsmaal med spændt Interesse.

Der var en ivrig Bevægelse, men det var dog ikke alt Virvar. Der blev lagt Telegraftov over Atlanterhavet, og Minnesota blev optaget som Stat i Unionen. Der var ofte Tale om Minnesota, og ikke saa faa Norske fra vor Egn rejste dertil, ligeledes nogle faa Danske.

Næste Aar, 1859, da jeg var 10 Aar gammel, døde min Moder. Hun havde været min allerbedste Ven. Det var et Savn der maatte taales. Men hendes Undervisning blev mig uforglemmelig. Guds Kærlighed er en Magt, man gør Vel i at følge under alle Forhold. Gud kender Hjertet og vil trøste og vejlede alle, der vil nærme sig til ham.

Dejlig er Digterens Tanke:

„Ingensteds var Roserne saa røde,
Og ingensteds var Tornene saa smaa.

Ingensteds var Puderne saa bløde
Som dem min Barndoms Uskyld hvilte paa."

Den Tanke bevægede mig ofte som Barn, at jeg skulde lære noget, der kunde blive til Gavn, til evig Gavn, og blive i Stand til at forkynde det for andre. Men Skoletiden var kort, og uregelmæssig i den kolde Vinter, og naar Vejret tillod det, skulde der arbejdes i Skoven eller paa Marken. „Erfaringer er ogsaa en Skole", og „i Arbejde er Lærdom". „Hele Livet er en Skole". „Man bør lære, saa længe man lever". „At lære af andre og lære andre, men i alt at søge og bevare den rette Lære, det bør et hvert Menneske." Saadanne Tanker kom fra forskellige Kilder, og saaledes gik Tiden hen. Der hørtes mere om Politik end om Religion, mere om Oprør end om Fred.

Da Lincoln i 1860 blev valgt som Præsident, blev det snart afgjort, at Syden vilde gøre Oprør og oprette en ny Regering. Det næste Aar blev det til Alvor. Nu var der mange Meninger i Norden, om det kunde hindres eller ikke. Da Krigen udbrød, mente nogle, at det vilde kun vare et Par Maaneder at overvinde Syden. Andre troede, at Syden vilde vinde, og at Norden ikke burde føre Krig men give efter. Disse delte Anskuelser hørtes iblandt vore Naboer, og nogle af dem var villige til at gaa med i Krigen. Deriblandt var min Fader. Han havde allerede været i Krig før, og han var nu med de første, om Efteraaret 1861.

En tysk Farmer boede der i Nærheden. Der fik jeg Plads. Hans Kone var dansk, og der blev talt baade Tysk og Dansk. De havde ingen Børn, og begge

var de enige om, at jeg skulde være deres Søn og Arving. De sagde: „Din Fader er i Krigen, og det bliver en Krig, som Verden aldrig har set Mage til. Ham faar du aldrig mere at se, saa du behøver ikke at tænke paa ham. Men her har du et godt Hjem, og her kan du blive.“

Alle Folk er ikke lige ømme, heller ikke alle Børn. Jeg var flere Gange bleven underrettet om, at jeg trængte til at hærdes, og nu saa det ud til, at her var en rar Lejlighed. Omendskønt de var ofte uenige om andet, var de dog altid enige om, at Syden havde ret, og at de nok skulde vinde Sejr, ligeledes, at Republikanerne var daarlige Folk. Det var den Trøst, jeg fik, men Tone og Maner viste, at der ikke var ondt i Sinde, kun Morskab!

Jeg havde ofte hørt om de arme Sorte, der i Syden blev købt og solgt som Slaver, og at mange af dem var bedre Mennesker end deres Herrer. Men her fik jeg at høre, at Negrene ikke var Mennesker, men kun Husdyr. Sandt nok var det, at efter Loven, som den den Gang var, havde Slaverne ikke større Ret end Heste eller Kvæg. Jeg havde derimod den Tanke, at Slavehandelen var en Uretfærdighed, men jeg indsaa nok, at jeg nu var kommen i Kvarter hos anderledestænkende Folk og maatte øve mig i Taalmodighed. Men tie kunde jeg alligevel ikke, naar de begyndte med deres Drilleri. Saa fortalte jeg dem, at Negre var bedre Mennesker end Demokrater. Det var lige for lige. Da blev der talt Tysk til mig, og det var en god Forandring. Selv om jeg ikke kunde forstaa eller svare ret, Gentog jeg de samme Ord, som jeg hørte, og saaledes fik jeg begyndt at lære det. Ofte, naar Manden sad

og læste i sin tyske Avis, tog jeg fat i Bladet og begyndte at læse højt for ham. Saa satte han mig i Rette, naar jeg ikke udtalte Ordene rigtigt, og det behagede mig bedre end Politik. Der var ellers Politik nok i Avisen ogsaa, og Nyheder fra Krigen, og Avisen var lige saa slem en Demokrat som Manden selv. Og saadanne slemme Beretninger! Ja, det saa galt ud. Men jeg skulde jo hærdes, altsaa var det vel en god Skole, tænkte jeg, naar blot jeg kunde lære Sproget. Da var det vel.

Der var ikke langt til Skole, og jeg fik Lov til at gaa regelmessigt hele Vinteren. I samme Skolehus var der episcopalsk Søndagsskole hver Søndag, og der gik jeg ogsaa stadigt. En Gang imellem fik jeg Lov til at gaa til Kirke til Nashota Mission. Der var en episcopalsk Kirke. En større blev bygget lidt senere. Et theologisk College var der allerede den Gang, hvor Studenterne fuldførte deres Kursus og blev ordinerede til Præster. Deres Biskop boede der, og han havde hele Staten som sit Dioces (Stift). Alting syntes der at være saa højtedeligt og saa skønt. At gaa til Fods derover var vel en halvanden Mil paa en Sti igennem Skoven. Jeg gik gerne derover, saa ofte som jeg fik Tilladelse dertil. Min Husbond syntes ikke saa godt om det, han var meget imod det Kirkelige, og han kunde bande saa højt, som nogen Præst kunde prædike; men naar jeg bad ham pænt om Lov, kunde han ikke godt sige nej, og derfor er jeg ham endnu meget taknemmelig. Han havde desværre heller ikke let ved at sige nej, naar hans Kammerater var samlet med ham for at svire. Han blev meget let og ofte beruset, og da var han som vanvittig, somme Tider morsom, til andre Ti-

der ondskabsfuld. Da var det „gode Hjem“ som et Helvede. Dette Udtryk bruges ikke herved i Letsindighed. Han var som mange andre, jeg har senere lagt Mærke til. Her kunde fortælles meget fra dette Hjem alene, som vilde interessere en vis Klasse Læsere, men det vilde næppe være paa sin Plads her. Det Sprog, der blev brugt imellem Mand og Kone, var ikke godt at lære. Men flere Gange blev det værre end blot Sprog.

Han kom hjem sent paa Natten og mishandlede baade Konen og mig. Jeg var rolig, og det gik mig ikke saa meget galt, skønt jeg var undertiden bange. Derimod var Konen vred og skændte naar han tog for haardt fat paa hende. Saa blev det værre; han pryglede hende og kastede hende ud af Døren i Nattøjet, og hun maatte søge Ly hos de nærmeste Naboer. Dette skete mindst to eller tre Gange, medens jeg var der. Han var ved at skulde straffes, men førend det kunde ske, bad hun for ham. Han var saa „god“, naar han var ædru. Jeg holdt meget af ham og var saa fortrolig med ham, at naar han om Dagen efter sin Grusomhed, medens Konen var borte, spurgte mig ud, fortalte jeg ham alt, hvad jeg havde set. Han syntes ikke at kunne huske noget af, hvad han havde gjort, medens han var drukken. Han var saa bedrøvet, at han klagede over den forbandede Drik og ønskede, at der aldrig havde været saadant noget tilladt. Og det samme ønskede jeg. Medens min kære Moder levede, havde jeg lovet hende, at jeg aldrig vilde vænne mig til at drikke Brændevin. Nu saa jeg, at det havde noget at betyde. Det gav Anledning til, at jeg har skænket en saadan Tilstand i Samfundet min alvorlige Opmærk-

somhed. Jeg har kendt mange andre, der lider af samme Sygdom, nogle værre end andre, og nogle i en tidligere Alder end andre. Denne Sygdom, der af fagkyndige kaldes Alkoholisme, er arvelig, og mange flere Mennesker er befængte deraf, end det almindeligt indrømmes. Det arme uvidende „Subjekt“ aner vel mindst sin egen Tilstand, indtil Sygdommen ved Nydelsen af berusende Drik har taget Overhaand, og Sorgen „slukkes“ med det Middel, der forøger den. Den, der tror sig sikker (immune) vil aldrig kunne skades ved at blive totalafholdende. Men derimod ved Totalafhold kan man sikre sig imod denne skrækkelige Sygdoms Fremgang og forebygge den, indtil den er udryddet, lige saa sikkert som visse andre Sygdomme fra gamle Dage er blevne udryddede.

Paa Vejen til Kirken var der saa meget, der var dejligt i Skoven og ved Søen, saa mange Arter i Dyre- og Planteriget, saa stor Forskel, og dog Liv — og Lighed. Hvor det dog var glædeligt ude i den skønne Natur, i Uskyld, som Gud havde skabt den. Skoven var som en Skole, udstyret med en Rigdom, der syntes at være ubegrænset. Altid var der noget nyt, der tiltrak sig Opmærksomheden. Blomst og Insekt havde noget at fortælle om Liv og Lemmer, Vækst og Virksomhed, en lille Verden i en stor, — der kunde tilbringes mange Timer med Glæde.

I Kirken hørtes de rene Toner i den sødeste Harmoni med den Lære, der allerede havde helliget min Moders Minde. Det var den samme ømme, naadige, treenige Gud, som hun havde betroet sig selv og sine Børn, der pristes her. Tænk, om alle vilde elske den Gud og

Menneskene efter den kristelige Lære, da var Slaveri og Drukkenskab og Krig en Umulighed!

Krigen tiltog med Kraft. Før Aarets Slutning havde Fjenden erobret store Arsenaler og syntes at være vel beredt for Kampen. Men det var dog kun tilsyneladende. „Alting er ikke altid, som det synes at være." Fjendens Territorium var begrænset og blokeret baade til Lands og til Søs, og i 1862 var hans Armé 350,000, hvorimod Nordens Antal beløb sig til 500,=000, med bedre Udsigter til at forøges efter Behov.

Stadig kom der Beretninger om, hvor frygteligt de saarede og syge Soldater maatte lide, og om den grusomme Behandling, der vederfaredes Fangerne.

Medens Krigen med Syden stod paa, var der ogsaa Krig mod Indianerne i Minnesota, Iowa og Dakota. Flere Hundrede Mennesker var bleven myrdede, og mange Tusinde maatte forlade deres Hjem.

Aaret 1863 blev berømt i Særdeleshed ved, at Abraham Lincoln den 1. Januar udgav sin Emancipations=Proklamation, der med det samme tilintetgjorde en Slavehandel, der over 200 Aar havde været en Forbandelse og en gruelig Skamplet paa den højpriste Frihed og Lighed. Dette var opmuntrende for de rettænkende at tale om derhjemme. Kvinder og Børn saa vel som de kraftigste, ædleste Mænd var meget interesserede deri. Nu saa det ud, som hele Norden vilde blive enige med vor kære Præsident Lincoln for Frihed og „Union". Men Krigen var ikke mindre heftig, og da frivillige Soldater ikke længere tilbød deres Tjeneste i tilstrækkeligt Antal, gav Præsidenten Ordre til en „Draft" af 300,000 Mand. At Mænd skulde tvinges til at gaa i Krig i et frit Land, det var mindre til=

fredsstillende, og alle, der havde været imod Lincoln, blev nu af den Grund mere ivrige i deres Modstand. Snart hørte vi om Oprør i New York og andre Steder, hvor Negre i Hundredevis var bleven myrdede. Det gruelige Slagteri paa Kamppladsen, hvor i et eneste Slag, nemlig ved Gettysburg, det berettedes, at over 50,000 Mænd var faldne, gav Anledning til en yderst sørgelig Stemning. Dog var der en lille Opmuntring i den Nyhed, at Syden havde lidt det største Tab. Der var derfor bedre Haab om at Krigen i en nær Fremtid kunde faa Ende, og med det Formaal var der atter mange, der frivilligt bød sig til Tjeneste. Ja, vi længtes alle efter Fred. Man saa Børn saa vel som ældre, græde af Sorg eller Glæde, eftersom de forskellige og mange Gange modsigende Rapporter fremkom.

En Aften, da jeg endnu var i Lære hos min Principal, kom det Budskab, at de fjendtlige Indianer fra Vest var ved at nærme sig i store Mængder, at alle Folk skulde være paa Vagt. Trommeslag hørtes næsten hele Natten. Vi var mange Naboer samlet ved Stationen, og jeg mindes vel, at det ene Bud kom ridende efter det andet fra Vest, Nord og Syd, gav deres Melding med høj Røst, og skyndte sig videre. Paa Spørgsmaal om et eller andet fra vore Naboer, blev der svaret højt og tydeligt, men meget kort, idet de red af Sted i fuld Galop. Ordet gik i hvert Tilfælde ud paa, at der var saa mange Indianere paa den Plads og saa mange ved den Flod, og endnu mange flere Tusinde ovre i den store Skov bag den og den Sø. Det var rædsomt at høre paa Nyhederne om al den Ødelæggelse, der foregik blot nogle faa Mile borte. Altsaa var vi omtrent midt i et Blodbad. Det var sørgeligt, men det var ikke sandt.

Ganske vist havde det været mere sørgeligt, om det havde været sandt. De ridende, vi havde set og hørt, var fremmede for os alle, og dem fik vi heller ikke mere at se. Men henimod Morgenen kom der en ridende, som var kendt. Det var en „local officer“ i Uniform, og en paalidelig Mand. Han bad os alle hjerteligt om at begive os til Ro. Der var ingen Indianere nærmere, end hvor de plejede at være. Men der var nogle hvide Mænd, der trængte til at arresteres, om de kunde fanges. Det blev forklaret i Korthed, at nogle af de rige fornemme Slyngler, der ikke havde andet at bestille, var samlet og havde et fint Drikkegilde i en vis „respektabel Saloon“, hvor de „ærede Herrer“ blev saa begejstret i at forsvare „personlig Frihed“, uskyldig Fornøjelse og Bravobravissimo ialt, saa de glemte andre Folks Rettigheder, og en Part af Selskabet indgik Væddemaal imod en anden om at kunne sætte Skræk i hele Omegnen inden 24 Timer. Grænserne blev bestemt, Sendebud ekspederet, og omtalte Skræk (Indian scare) blev vel saa til Løjer eller Harme for mange, eftersom Gemytterne var stemte til.

Efter 15 Maaneder i Krigen var min Fader kommen hjem og paa Grund af Sygdom, der i en mild Grad vedvarede, blev han pensioneret. Da fik jeg ogsaa Lov til at komme hjem og havde den Glæde at samles med ham og Søskende igen.

Af Ungdommen, som vi kom sammen med, mindes jeg især 5 Børn af en Familie fra samme Egn i Danmark som vi. Deres Fader, Rasmus Hansen, var afgaaet ved Døden, snart efter han var kommen herover. Vi var fire, der savnede Moder, og omsider var det os en Glæde at blive underrettet om, at deres Moder

nu ogsaa skulde være vor Moder og vor Fader deres Fader. Altsaa — ni sammenbragte Børn samt andre gode Venner var med til Bryllup, og ved Arnen kunde vi nu tale med Fader og Moder og med hverandre i Hjemmets Hygge. Nogle af Børnene var voksne, og alle stemte for at hædre deres Forældre. Hun blev os en god Moder. Navnet Mrs. Karen Hannibal kendes vel i historiske Beretninger som min Faders brave standhaftige Ledsagerinde baade paa Rejsen ud paa den vilde Egn, der senere benævntes Dannebrog, og ligeledes over Bølgerne og i de forskellige Provincer i Danmark, hvor Forholdene om den danske Koloni i Nebraska skulde forkyndes. Hun var tapper og frimodig og gerne rede til at opmuntre andre.

Det var først i Aaret 1864, at Nordens Armee blev rigtig sat i System. Den dygtige og uforfærdede General Grant blev af Præsident Lincoln udnævnt som „Commander in Chief". Grant havde nu, ikke mindre end 700,000 „Union" Soldater under Kommando, der sammen med ham stræbte at løse deres Opgave, at bevare „the Union". General Lee var ham en tapper Modstander, men paa Grund af Overmagten var Lee's Udsigter mindre opmuntrende. Om Efteraaret blev Præsident Lincoln genvalgt med stor Majoritet. Hans Navn udtaltes med største Agtelse og Kærlighed. Hans Dyd og Retskaffenhed blev forkyndt for ung og gammel. Børnene kom til at elske ham som en Ven, der vilde alles Vel. Alle, der havde Frihed og Afholdsagen kær, glædede sig over, at en saadan Stemning havde vist os til Gunst for en Totalafholdsmand som Lincoln. Det betragtedes som et godt Tegn for Fremtiden.

Det næste Aar bragte baade stor Glæde og stor

Sorg for Amerika. Grant og Lee var nu kommen nærmere og nærmere til Sagen med alle deres Tropper, indtil Grant sejrede, og Lee overgav sig til ham den 9. April, 1865, og den frygtelige Kamp var til Ende. Det glade Budskab derom blev modtaget med Tak til Gud iblandt Fredsvenner — vel nok i hele den civiliserede Verden. Det var en stor Sejr, og Lincoln gav sin Mening til Kende i følgende Ord: „After reconstruction, the next great question is the overthrow of the liquortraffic." Det beviste, at han ogsaa ønskede Forbud mod Handelen af stærke Drikke. Imidlertid var en betydningsfuld Sag afgjort, og der var stor Glæde. Men mindre end en Uge efter Fredsdagen blev Glæden afbrudt ved Rapport om, at Lincoln var bleven snigmyrdet den 14. April. Denne skrækkelige Nyhed vagte stor Sorg og Deltagelse hos Folket. Den nationale Sorg, der nu viste sig uden Hensyn til Parti, var rørende at se. Lincoln havde vundet Folkets Kærlighed i den Grad, at den som han er udødelig. I disse Barndoms Erindringer er indesluttet et kærligt Minde om Abraham Lincoln.

Det var nu Vice-Præsident Andrew Johnson, der blev vor Præsident, og naar vi i vor Ungdom læste om hans Opdragelse og sammenlignede den med, hvad vi havde lært om Lincoln saa vel som andre, der havde været i smaa Kaar, saa saa' det ud til, at ogsaa vi kunde faa Lejlighed til at lære noget, og det var meget opmuntrende.

Aaret 1866 var der megen mindre Bevægelse, end der havde været i flere Aar. Pengevæsenet havde i længere Tid været i en usel Tilstand. Der brugtes for Eksempel Frimærker som Smaapenge. Ingen Sølv-

penge var i Circulation. Foruden Frimærker viste der sig Femcenter, Ticenter o.s.v. i Papir. Og der hørtes mange spottende Bemærkninger om „den elendige Forfatning", der foraarsagede politiske Diskussioner. (Papirs Penge havde ikke samme Værdi som Guld. En Gang var een Dollar i Guld værd $2.86 i Papir.)

Trods al Pengemangel blev Alaska købt af Rusland i Aaret 1867, og det var ikke en daarlig Handel.

Imidlertid var der meget at lære. Jeg var bleven konfirmeret i den engelske Episkopalkirke og var kommen bort fra Hjemmet, først hos Norske og senere hos Amerikanere. Jeg arbejdede om Sommeren og gik til Skole om Vinteren. For en Tid var jeg meget stærk i den Tro, at den episkopale Kirke var den ene rette, og da Biskoppen konfirmerede os, kunde vi vel næppe tænke os noget mere højtideligt. Der var flere Præster i Forbindelse med Missionen, og de mange teologiske Studenter, der gik ud til de forskellige Søndagsskoler, syntes at være meget ivrige for, at deres Elever skulde grundfæstes i, hvad de ansaa for at være den rette Lære. I en tidlig Alder havde jeg begyndt at lægge Mærke til deres Fremgangsmaade, da jeg ogsaa tænkte paa at studere Teologi, saa snart jeg blev gammel nok. Der var flere Studenter, der blev opmærksom paa det og ofte talte med mig. En „Senior" i Særdeleshed betragtede jeg som min fortrolige Lærer. Flere Gange gik vi sammen igennem Skoven, og Vejen syntes mig alt for kort, da der var saa meget at tale om. Dette kunde jeg ikke skjule for andre, og snart kom det som en bittig Spydighed imod mig: „Mon han ogsaa syntes Vejen var for kort?" Det gjorde mig ondt, men det varede kun et Øjeblik; da jeg kom sammen med „Se-

nior" igen, saa var det glemt. Paa det store College viste han mig sine Bøger og forklarede i Korthed, hvad han havde studeret. Han skulde snart ordineres og have et Kald i en anden Stat, hvor han var godt kendt fra sin Barndom. Han havde Evne og Midler og lovede, at han vilde tage mig med sig det næste Aar og hjælpe mig igennem. „Naar du har fuldført disse Studier", sagde han, „saa kan du ogsaa blive ordineret og begynde at prædike." En Gang førte han mig ind i et Værelse hos en af hans Medstuderende, jeg ikke kendte, og saa skyndte han sig bort. Denne „Senior" begyndte straks noget strengt at spørge mig ud, om jeg troede, jeg kunde lære alt dette? Saa viste han mig Bøger med Engelsk, Latin, Mathematik og mere, og sagde: „Alt dette maa du lære, førend du kan komme paa dette College." Min Lærer havde forklaret mig det samme, og jeg sagde: „Ja, det ved jeg." Saa viste han mig græske Bøger og en stor hebraisk Bibel. Efter at han havde vist mig omkring hist og her i den, saa jeg kunde se, hvordan Læsningen saa ud, begyndte han at læse paa den sidste Side af Bogen fra højre til venstre, og forklarede, at det var Bibelens Begyndelse. „Tror du, at du kan lære det?" spurgte han og saa mig strengt og forsigtigt i Øjnene. „Ja", sagde jeg, „det tror jeg nok." Da lagde han Bøgerne til Side og saa alvorligt og strengt paa mig igen. „Ingen bør tænke paa at prædike Evangeliet, undtagen han er kaldet af Gud. Har Gud kaldt dig??" „Ja, det har han", sagde jeg i en glad Tone, der ikke kunde mistes. „Vel, saa kan du lære alt, hvad der fordres", sagde han, og hans Strenghed var helt bleven borte. Da var han som en Kammerat, ligesom min Lærer, og det

var let og glædeligt at tale sammen med ham om Frelserens Kærlighed og rene Lære, Guds Kraft i det aandelige Liv, i Harmoni med Naturens mange milde og mægtige Vidnesbyrd for alle, der har Sans og vil forstaa dem. At denne aandelige Glæde var af meget større Værdi, end den, der findes i almindelige Fornøjelser, det vidste jeg nok, men hvorledes det kunde være, at der var saa mange, der ikke syntes at kende noget til den, det vidste jeg ikke.

Det var altsaa noget, man skulde lære, og godt var det, at der vilde blive en Lejlighed til at lære alt, hvad der skulde til. Min Fader var ikke villig til, at jeg skulde følge med min Lærer, men efter at vi havde talt sammen nogle Gange, og „Senior" havde flere Gange besøgt ham, gav han Tilladelse til, at jeg kunde følge med. Min Lærer blev ordineret sammen med flere andre „Seniors" i Kirken, hvor jeg var til Stede, og jeg var glad. Men før Tiden kom, at vi skulde rejse, blev han syg, og snart var min bedste Ven i Verden afgaaet ved Døden og min Studieplan gaaet over Styr.

Præsident Johnson og Kongressen kunde ikke stemme overens. Den Strid, der opstod angaaende Sydstaternes Genoptagelse, blev der talt meget om, og i 1868 var der Forsøg paa at afskedige Præsidenten, dog uden Resultat. Vi hørte heftig Tale om, at Præsident Johnson var en Forræder, og saadanne Udtryk vakte Uro hos mange. Det blev imidlertid snart afgjort. Samme Efteraar blev General Grant valgt til Præsident, og ham havde Folk Tillid til.

Efter en Vinters Skole i Oconomowoc var jeg tidlig om Foraaret i Milwaukee for at søge Arbejde

som Sømand. Min Fader havde advaret mig imod at rejse til Steder, hvor Lønnen var høj paa Grund af Sygdom. I den Tid var der daarligt Sundhedsvæsen i Byerne og mange syge. Derimod „paa Søen", tænkte jeg, „er der frisk Luft." Jeg besøgte alle de Skibe, der var i Havnen, men der var fuld Besætning paa dem. Men der var Arbejde nok i de store Fyrreskove længere Nord. Jeg gik ind paa at rejse frit med et Skib, hvorimod vi, naar vi landede, skulde jeg hjælpe med Landningen. Der var en lille ny Savmølle bleven opbygget i Jacksonport. Et Posthus var nylig bevilget, men ellers ingen By. Der skulde jeg have Plads. Fartøjet skulde straks forlade Stedet, hvor det laa til Ankers uden for Havnen. I en Baad blev jeg snart ført ud til Skibet, og det begyndte at sejle ud mod Nordøst. Jeg var den eneste Passenger og blev underrettet om, at jeg havde intet at bestille, førend vi kom til Landingsstedet. Det var henimod Aften, da vi saa Milwaukee, som det syntes glide længer bort fra os. Næste Morgen var vi langt ude paa den store Michigansø, og Wisconsin saa ud som en tynd blaa Stribe paa Horisonten mod Vest. Det var blikstille, og Vandet var tildækket med et tyndt Lag Is, saa langt vi kunde se. Kun tæt ved Skibet var der aabent Vand. Jeg talte med Styrmanden og kunde høre, at han var en Udlænding. Han var fra Holland, men han talte bedre Tysk end Engelsk, og jeg var glad ved at øve mig i at tale Tysk. Efter Frokost gik Kaptajnen en Tur omkring paa Dækket og saa sig om. Da begyndte han at kommandere højt, og Matroserne kom hurtig i Bevægelse. Snart blev Sejlene ordnet efter Ønske, og skønt jeg ingen Vind mærkede, drev Skuden lidt efter lidt

henimod Isen Nord paa. Luften fyldte Sejlene mer og mer, og Skibet begyndte at bryde den tynde Isskorpe itu. Et Anker blev nedladt lidt i Vandet for at hjælpe til at bryde Isen. Det gik langsomt, men hen paa Formiddagen var der mere Vind fra Nordøst, og snart saa vi Bølger i Stedet for Is. Paa Grund af Modvind maatte der krydses. Snart fo'r vi mod Nordøst og saa mod Nordvest, altsaa nærmere Landet og saa igen i længere Afstand. Kaptajnen havde en Dobbelkikkert, noget lignende en Teaterkikkert, men større. Da jeg saa, han havde brugt den og vilde gemme den igen, bad jeg ham, om jeg maatte se lidt i den. Han var en Irlænder, der saa ud til, at han ikke var at spøge med, men jeg havde kendt et Par af omtrent samme Udseende, saa hans Væsen syntes ikke helt fremmed. Han gav mig et Spørgsmaal, der ikke var mig meget behageligt, men mit Svar syntes at behage ham. Han smil·· venligt, da jeg med Tak modtog Kikkerten, og jeg fandt den meget underholdende, da jeg stadigt og ivrigt betragtede Kysten. Derefter fandt jeg baade Kaptajnen og Styrmanden mere tilgængelige, og det havde til Følge, at de andre Sømænd var mere venlige imod mig og mere selskabelig end forhen. Alt dette opmuntrede mig meget, da min Opgave var at erfare saa meget, som mine Omstændigheder vilde tillade. Vinden tiltog hele Dagen og Natten med. Søen blev rasende. Fraaden af Vandet kastedes op i Skibet. Kaptajnen raabte højt, og Skuden slingrede op og ned og fra den ene Side til den anden. Alle Mand var oppe og tilsyneladende i en oprørt Sindsstemning ved Midnatstid. Fuldmaanen fraoven belyste Søen. Jeg klatrede op ad den faste,

lodrette Stige saa højt, at jeg kunde se ud over Dækket og Bølgerne. Det var en rar Gyngetur, jeg fik, medens jeg stod der og holdt mig fast i Stigen med begge Hænder. Jeg kunde ikke mindes, at jeg havde set en saa voldsom Sø ude paa Atlanterhavet. Men da var jeg jo under mine Forældres Varetægt og maaske i Drømmeland; men her var for megen Støj til at sove. Dette Fartøj var saa meget mindre end det paa Havet, saa det bevægedes lettere op over de højeste Bølger og saa ned i Dybet imellem skummende Vover. Stillingen var langt fra saa behageligt underholdende, som den havde været om Dagen, da jeg betragtede det skønne Landskab i det fjerne. Medens jeg der stod paa Stigen og saa mig omkring, var alle de andre paa Dækket og havde travlt med at beslaa Sejlene og holde Taklingen i rette Stilling. Trods alle deres Bestræbelser var der dog kommen en Raa løs. Den hang i Tovet og svang hist og her, stødende ind imod Stormasten og ud imod Vantet, rigtig saa det knagede efter. Jeg maatte træde et Trin tilbage ned ad Stigen, saa den ikke skulde ramme mig. Idet samme traf Kaptajnen at se i den Retning, og den Kommando, der kom tordende i Øret, var nok til, at jeg hurtigt trak mig tilbage og kom ned i Kahytten. Der kunde jeg nu fra Køjen høre den buldrende, knagende, susende Støj, der syntes at forøges den ene Time efter den anden. Tanker kom strømmende fra Barndommen, fra Hjemmet, Søndagsskolen, Kirken, Agerdyrkningen og Skoven. Godhed, Daarskab, Tro og Tvivl om hinanden; Fordums Haab og Fremtids Drømme, hvor var de bleven af? Skulde Stormen blive værre? Skibet et Offer for Naturens Kræfter? Vind — Vand —

Baade — under en usynlig Magt! Onde Aander! Var Stormen i den Ondes Magt? Nej! Iblandt truende, haanende, spottende Stemmer lyder et tydeligt: „Frygter ikke." Det var en Trøst! Hvilken Glæde, naar han er nær! „Men er det nu virkeligt?" Ja, ligesaa sikkert, som Vinden blæser, kommer den blide, kærlige Røst til Sjælen, saa bekendt og fortrolig: „Det er mig; frygter ikke!" I den indre Kamp, hvor Tankernes Storm havde begyndt at oprøre Sjælen, var Tro, Haab og Kærlighed snart overvejende. Den barnlige Tro og følgelig Fred og Glæde fyldte Sjælen. Var Stormen derude ogsaa mindre heftig? Var det ikke godt at vænne sig til det, Gud har at vise os af sin Magt over Elementerne? at finde sig i hans mægtige Vove? at lægge sig til Ro i hans Favn, eller lade sig gynge i hans kraftige Arme? Det er saa sødt at vide sig sikkert i hans Nærhed og mærke, at Kærligheden driver Frygten ud, endog medens denne underlige Visse-Lulle nydes med Vindens Susen som Buggesang. Det var en ny Erfaring. Der hørtes nu en anden Lyd. Trommeslag og Kanoner, Sang og Hurraraab lød højt, og Ekkogenlyd ovre i Skoven, hvor den tynde blaa Linie havde vist sig paa den vestlige Horisont. Altsaa maatte vi være nærmere Landet. Den glade Jubel tonede frem i den skønneste Melodi, Orgelspil og liflig Stemme, den sødeste Vise, den yndigste Solo, det dejligste Kor. Hvilken festlig Stemning! Det syntes at betegne Sejr, Fred og Glæde. Kun Skade, den søde Velklang skulde forstyrres af den voldsomme Støj. Et vældigt Brag afbrød det hele, og jeg stod hurtigt op. Det var højlys Dag, og de underholdende Drømme var til Ende. Vinden blev stadigt ved at blæse hele den

Dag, og Bølgerne legede noget ublidt med Skibet, men ingen Skade af stor Betydning skete.

Det var meget interessant for mig at tale med Styrmanden, en Gang i mellem se i Kikkerten og betragte Kompasset, og endnu mere morsomt var det at faa fat i det kunstige hjulformige Rat, og styre det store Skib under Styrmandens Opsyn. I Timevis havde jeg den Fornøjelse. Deraf lærte jeg noget. Vi havde stærk Modvind hele Dagen, og derfor maatte vi stadigt krydse for at komme frem. Den Tanke var mig ikke ny. Jeg havde hørt meget om det paa Havet og siden; men det forekom mig underligt alligevel. Det var morsomt at se, hvorledes Skibet vendte sig længer mod Øst, eller mod Vest, eftersom jeg bevægede Rattet. Men at tænke sig, man her har et Fartøj med store Sejl udbredt for Vinden, og Vinden er den eneste Kraft, der skal føre Fartøjet frem! Det skal føres til et Sted mange Mil lige Nord. Men Vinden kommer fra Nord og farer med Kraft lige Syd. Om man nu lod Skibet være, uden at styre det, vilde det drive med Vinden, altsaa ikke til Maalet, men i modsat Retning. Derimod ved kunstig Brug af Sejl, Køl, Ror og Rat, føres Skibet til Maalet, hvor Vinden kommer fra, og „Vinden skal selv komme til at gøre det strengeste Arbejde." Saaledes gik det. Styrmanden betegnede paa Kompasset det Punkt, der skulde pejles, og igen naar Pejlingen skulde forandres, eller en ny Pejling tages; og for øvrigt lod han mig styre Skibet, medens han saa efter med andre Ting omkring paa Dækket. Dampkraften er dog en stor Forbedring over Vindens Kraft! Men Tanken er den: Hvad der nok kunde synes umuligt, bliver udrettet. Det kan gaa langsomt,

ad en lang Omvej, men Maalet naaes. Saaledes kan det ogsaa være paa Tidens store Hav. Være sig en enkelt, et Samfund, en By eller Stat, der har et Maal for Øje, det gælder om, at man ikke lader sig føre med Vinden, med mindre Vinden fører til Maalet. Al Modgang skal tjene til at give Kraft. Amerika skal, i den rette Betydning, være fri. Der er et Maal, Stjernebanneret hentyder til. Det er ikke umuligt at naa dette Maal, hvor Svireskik og dens Anarki-Lære er beseiret. Statsskibet, (The Ship of State) skal fremad. Drukkenskabens License-Taage samt Uvidenhedens Mørke er bleven gennemskuet. Ligegyldighedens Isskorpe var det haardt at bryde, men den nuværende Falskhedens Storm med al sin Magt skal komme til at gøre det strengeste Arbejde i at føre Skibet til det rette Maal, hvor Gud er Konge, og hvor der ved hans Aand er Frihed.

Om Aftenen ankom vi til Jacksonport, og nu maatte der stræbes flittigt hele Natten med at lade Skibet med Sveller, Poster, Stolper og Brænde. Der var ikke saa faa Arbejdere til Stede, da vi landede. De fleste var Irlændere, nogle faa Amerikanere, men ingen Skandinaver. Alle var Nybyggere paa en vild Egn. Savmøllen var just færdig til at sættes i Gang. Det Aar kom der mange Arbejdere dertil, deriblandt ogsaa et Selskab af norske Nykommere. Der blev meget bygget, og det bar Præg af Liv og Virksomhed. Der var store „Pineries" (Fyrreskove), som gav Beskæftigelse til mange Arbejdere i „Lumbering", Tømmer-Produktion. De høje „Pines" var det en Lyst at se. Cedar, Hemlock, Tamarack og andre Arter Naaletræer fandtes ogsaa i Mængde; og længere fra Kysten var Bøgetræer,

Birk, Løn, Eg og mange andre Slags „Hardwood“ (Bladtræer). Hele denne Skovegn var ubeboet, men opkøbt af et Aktieselskab i Madison, og for dette Kompagni var det, at alle de omtalte Arbejdere, der var hyret i Milwaukee og Madison, nu skulde til at øve deres Kræfter, hver paa sin Vis, for at faa Træet fra Skoven ud til Savmøllen, og derefter det bedste om Bord paa Skibene, der kom fra Milwaukee og Chicago for at afhente Skovens Produkt. Der blev bygget Skibsbroer, Handelshuse, Hoteller, Smedier og andre Værksteder, ligeledes Beboelseshuse. Men alt dette tilhørte Kompagniet. Senere paa Sommeren blev et Fiskeri oprettet, og det var en ret underholdende Adspredelse at se den Mængde dejlige Fisk, der blev fanget og sendt bort. Nu var her altsaa en rar Lejlighed til at betragte et System, hvor Kompagniet var som en lokal Regering, der ved Department-Opsynsmænd bestyrede det hele uden Folkets Stemme. Men foruden denne Bestyrelse, der selvfølgelig var privat og efter Arbejdernes frie Villie, blev der senere organiseret Township og valgt Fredsdommer og andre Embedsmænd ifølge Statens Love, over for hvilke de simpleste Arbejdere havde lige Ret med Opsynsmændene. Der var endnu ingen Kirke eller Skole, men heller ingen Drikkehandler fik Lov til at forstyrre Freden. Det var den første Gang jeg havde været paa et Sted, hvor der var Prohibition, absolut. Irlændere og andre, der var vant til, efter hvad de selv sagde, at drikke deres Løn op andre Steder, tilstod, at det var meget bedre for dem paa mange Maader, at de ikke kunde faa berusende Drikke. Det varede dog ikke længe, førend Ordet absolut maatte udelades. Naar Kong Alko-

hols Talsmænd finder ud, at der er en Plads, hvor der er godt Arbejde, god Forretning, Fred og Fremgang, hvor Arbejderne er vel fornøjet og tjener gode Penge, hvor der er ingen Strid imellem Arbejde og Kapital, og hvor ingen Snapser fordres, der er de mest ivrige for at faa deres Snapser indførte, om det skal koste aldrig saa meget. Et saadant Sted er et alt for godt Eksempel for det hele Samfund. Det kan Kong Alkohol ikke taale. Hellere gives der mange Penge ud for at faa et Sted forstyrret, som har gjort en saadan god Begyndelse. Et Dampskib var kommet i Gang og landede her et Par Gange om Ugen paa dets Rundtur, og paa dette var en Saloon, hvor der solgtes i baade Snapse- og Flaskevis til alle, der vilde komme om Bord for at købe. Da blev der en Del Drukkenskab, indtil Opsynsmændene og de bedste Arbejdere enedes om at forsvare deres Ret. De paastod med Bestemthed, at de vilde være fri for en saadan Tilstand. Denne Enighed var et godt Eksempel. Selv om ikke den griske Handler respekterer Folkets Ret, saa respekterer han dets Magt.

Sturgeon Bay var den Gang en lille By med nogle Savmøller, og der var Countysædet for Door County, hvor ogsaa Jacksonport ligger. I Sturgeon Bay var Skole og en stor katolsk Kirke. Der var ogsaa en ikke ringe Saloonforretning. Nogle af os fra Jacksonport gik derover den 3die Juli og fejrede Frihedsdagen der. Et Par af os kom tilbage den femte, men nogle af vore Kammerater maatte først sove Rusen ud i deres Hotel. En af dem var en stor Irlænder, der plejede at være meget raa men godmodig, naar han var i godt Humør. Han havde en Revolver færdig til at bruge

i Skoven, og affyrede den flere Gange paa Vejen derover. Paa Festdagen i Byen, da vi traf sammen med flere andre tæt ved et Skænksted ude i Skyggen, trak han sin Revolver op af Lommen og viste mig den. Hans Opførsel vidnede om, at han havde faaet for mange Snapse. „Nu“, sagde han, idet han saa paa mig, „nu kan du vælge, om du vil være min Ven og drikke sammen med mig eller ikke.“ Dette havde jeg ikke ventet af ham, og det tilstod jeg ham. Jeg ønskede hans Venskab, men ingen Spiritus, og det vidste han. Han talte strengt om, at „en god Snaps kan ingen Skade gøre“, og „man skal ikke være stridig“. Dette var ikke den første Gang, jeg havde erfaret noget af den „personlige Frihed“. At saadanne Drikkevarer skal fabrikeres og sælges i denne oplyste Tidsalder, det er beklageligt. Heldigvis havde han et Par gode Venner, der hurtigt tog hans Vaaben i Besiddelse og talte ham til Rette, og imidlertid havde en Mængde Mennesker omringet os, og han blev borte. Nogle Dage derefter var han igen ved sit Arbejde og ligesaa god og venlig som nogen Sinde før.

Efter at have opholdt mig en syv Maaneders Tid i Jacksonport, hvor jeg havde tjent mere end nogen Sinde før, indfandt jeg mig atter i Skolen i Oconomowoc.

Aaret 1869 blev et Mærkeaar ved, at den lange Jernbane, U. P. R. R., blev færdig, saa at man nu kunde køre over Landet paa Jernbanen fra det ene Hav til det andet. Det var for Amerika et stort Fremskridt. Om Foraaret var jeg igen i Milwaukee for at søge Beskæftigelse, og denne Gang fandtes den forstellig. En Jernbaneagent var ved at hyre Folk til

at anlægge en Sidebane ved Calmer i Staten Jowa. Vi var mange, der samme Aften Kl. 10 afrejste frit paa Toget mod Vest. Om Morgenen var vi i „Prairie du Chien, og for første Gang fik jeg Øje paa den berømte „Vandenes Fader", Mississippi-Floden. Det var meget interessant at se den store, klare Vandflod, og at tænke sig alt det Vand, der vedblev at komme ovenfra. Snart var Turen om Bord paa en Færge over Floden til McGreggor, Jowa. Der var den Gang ingen Bro, men paa Vestsiden var et regelmæssigt Passagertog til Selskabets Tjeneste. Lidt trist var det vel nu at se sig tilbage mod Øst og byde Wisconsin Farvel! Ligeledes syntes det dog altfor hurtigt at forlade den dejlige Flod. Gerne kunde man blive der en Tid og gøre bedre Bekendtskab med det skønne rindende Vand. Men nu gik Rejsen, først lidt mod Vest og saa Nord. Nu kom vi til en aaben Prairie. Aldrig før havde jeg set et saadant Syn, det bare Græsland uden et eneste Træ saa langt mod Vest, som man kunde se. Det syntes som et aabent Hav at betragte langt i det fjerne.

Undervejs dannedes der Kammeratskab, fèks i vor Gruppe, af hvilke tre var norske og to tyske. Jeg var den eneste Dansker i hele Selskabet. Andre Grupper indbefattede foruden Norske nogle Amerikanere og Irlændere. I hele vor „Car" var der ingen mere snaksom end vor „Boss". Det var den ene Tysker, vi for Morskab kaldte saaledes. Han talte godt Engelsk og var meget morsom og vittig. Han havde været munter en Del af Natten og saa igen om Morgenen. Snart fik han alle omkring sig til at le; og derefter havde han dem i en alvorlig Stemning, idet han fortalte dem om, hvad han havde oplevet i Krigen. Han kunde vel have

været en 25 a 30 Aar gammel, da han nu underholdt dette Selskab, og alle beundrede hans Erfaring og hans Spøg. Da Toget standsede i Calmer, ventede vi paa, at Agenten, der havde hyret Folk, skulde komme, men Toget fortsatte sin Tur Nord paa og vi med. Der var bleven averteret meget efter Folk, og der var kommen flere, end der var Arbejde til, altsaa skulde nogle „Car"=læs nu fordeles paa andre Steder efter Behov. Ingen syntes at bryde sig noget derom, og „Boss" begyndte igen at fortælle, fjase, spøge i „uskyldig" Munterhed. Man kunde nok faa det Indtryk ved at betragte ham nøje, at der var noget godt ved hans Karakter, og ved Hjælp af dette Træk vandt han Tiltro. Men naar man er ude paa en Rejse, som fremmed, bør man ikke lade sin Opmærksomhed optages af nogen, være han nok saa morsom. Foruden den Erfaring, man gør ved at iagttage sine Rejsefællers Opførsel, maa man ogsaa lægge Mærke til sine Omgivelser og vide, hvor man er. Men den største Part af Selskabet morede sig ved Skæmt og Passiar uden i mindste Maade at lægge Mærke til Terrainet eller Stationerne. Kun en kort Tid i Forvejen var denne Bane bleven anlagt igennem disse ubeboede Egne, og nu blev der bygget Byer hist og her, og der var meget, der betegnede Oplysningens Fremme. Betragter man alt dette blot med overfladiske Blikke, finder man det ganske vist noget ensformigt og maaske undertiden kedeligt. Men lægger man nøjere Mærke til det, der kommer for Ojet, bliver der meget at tænke paa hele Vejen, hvor man færdes. Saaledes er det paa hele Livets Vej. Der er saa mange dybe, høje, herlige Ting at underholde sig med. Men lader man sig drage med til al Fornøjelse og Gøgleri, da

gaar det tabt, der er af meget større Værdi. Derfor er det ofte, den Munterhed og Underholdning, der ellers kaldes uskyldig, bliver skadelig og skyldig, idet man derved lider et stort Tab. Den rette Munterhed er den, der paa rette Tid og Sted opmuntrer vedkommende til varig Gavn og Glæde.

Nu her paa Toget var de flestes Opmærksomhed saa optaget af at lytte til simpel Løjer, at de ikke lagde Mærke til Rejsens Hurtighed. Senere blev de meget forbavset over at høre, at de nu befandt sig i Minnesota. En af dem var endda saa uvidende derom, at han ikke vilde tro det. Han havde nok hørt om Minnesota, men han havde dog „aldrig tænkt paa at rejse dertil." „Nej, det havde jeg heller ikke," sagde en anden, „men nu er vi alligevel i Minnesota." Den store Skov tiltrak sig en god Del Opmærksomhed efter de mange Mil hen over det store, aabne Prairieland.

Ved Solens Nedgang var Toget naaet til Mendota, og nu blev der travlt med at faa sine Bylter fat og være færdig til at staa af. Her var det omtalte Selskab endelig ved sit Maal. To Hoteller var allerede den Gang beskæftiget med at modtage Gæster, men begge var smaa Træhuse og opfyldte med Rejsende; værre blev det, da Milwaukee-Selskabet ankom. Begge Gæstgivere var Irlændere og meget imødekommende. Sengelejlighed var der knap Tid paa, men Husly blev ingen nægtet, saafremt man da kunde komme ind. En bred Fjæl blev indbragt paa hver Side af hver Seng, og derpaa blev Tøjet lagt. Saa fik de ærede Gæster Lov til at lægge sig til Ro, tværs over, 4, 5 eller 6 i hver Seng. De øvrige laa trygt paa Gulvet. Det var nu blot den Nat, det gik saaledes til. Bespisningen var vel saa

proper, som man kunde vente det ved saadanne Lejligheder. Det blev sagt om begge Steder, at den ene Dag fik man Flæsk og Bønner, saa til en Forandring blev der opvartet med Bønner og Flæsk den næste Dag. Men om Fredagen var der Fisk og Kartofler. Det kostede 4 Dollars om Ugen. Arbejdslønnen var halvanden Dollar om Dagen, og der var ingen Mangel paa det daglige Brød. Der var Jernbane baade til St. Paul og Minneapolis. Men nu blev der lagt Sidebaner, og det gik med Kraft. — Vi besøgte Fort Snelling, Minneapolis og St. Anthony og betragtede det dejlige St. Anthony Falls, og det berømte Minnehaha vagte i Særdeleshed vor Beundring. Mendota var os en fjorten Dags Tid et stadigt Opholdsted. Men saa var det forbi. Da gik Turen til St. Paul. Den omtalte „Boss“ samt hans fem Kammerater blev enige om at rejse med Strømmen ned ad Mississippi Floden per Robaad. Han købte en Baad i St. Paul, og hans Ønske var at vi skulde rejse helt ned til New Orleans. Det var nu meget rart at sejle ned ad Floden og at se det dejlige Landskab paa begge Sider, og de blomstrende Byer baade i Minnesota og Wisconsin. Vi saa ogsaa Indianere paa forskellige Steder, men de lod ikke til just den Gang at være fjendtlige. Vi slog Lejr om Aftenen nær ved Vandet, hvor der var fuldt op af tørt Drivbrænde, som var samlet i store Masser paa Bredden; saa var vi i Stand til at have en god stor Ild hele Natten. Baaden med Bunden vendt opad blev lagt paa Træstammer, saa havde vi Tag over Hovedet. Denne Rejse-Methode var helt interessant, men dog langt fra saa behagelig som Køreturen paa Toget. De tre Nordmænd og den ene Tysker syntes at være gode, oprigtige unge Mænd. Derimod

var vor „Boss", der bestandig vilde være morsom, en lovløs Person, der ikke skammede sig for at raade os til at begaa Forbrydelser af forskellig Slags. Det var ubehageligt at opdage dette, da han ellers syntes at være saa venlig og god imod alle. Han fortalte meget om Krigen, der intereserede os, og da vi alle holdt Soldaterne højt i Ære, var det saa meget desto sørgeligere at høre ham tale om Rejsen til Syden, hvor han havde været, og hvorledes der kunde erobres alt, hvad der behøvedes at leve af, og enhver kunde finde sin Lykke for Fremtiden. Hans milde, listige Tale var just ikke saa klar, at der kunde bevidnes noget bestemt imod ham, men det var mig dog en Glæde at mærke, at de andre fire var som een med mig i at modstaa hans snedige Planer, saa snart de var tydelige nok at forstaa. Vi besluttede da at afbryde vort Selskab med ham, da vi naaede La Crosse, efter en fire — fem Dages Rejse fra St. Paul. Der skiltes jeg fra dem alle, med baade Sorg og Glæde.

I La Crosse var der mange arbejdsløse Mænd. Nogle fik Arbejde, hver Gang en „Lograft" (Tømmerflaade) var færdig til at drive ud fra Bommen i Black River Munding, ret over for Byen. Paa den Maade blev de andre fem beskæftiget, og jeg saa Flaaden glide ned ad Strømmen med dem, og saa var de borte.

Det traf sig paa en Tur ved Ladepladsen, at jeg saa ind i en Hvede-Magasin, og der var en Mand, der hyrede Folk til at bære Sække med Hvede. Han talte Tysk og spurgte: „Vil du arbejde?" Et Svar paa Tysk var tilstrækkeligt. Han forklarede paa Tysk, „vi er alle tyske her, og vi ønsker slet ingen irske". Det var meget lettere at tale Tysk med ham, end det var at bære Hvede.

Men Arbejdet gik dog alligevel med Glæde. Lønnen var $2 om Dagen, men den Bestilling varede kun en Uges Tid. Senere blev der en Lejlighed til at hjælpe i Flaadebommen med at sætte Flaader sammen; af de smale lange Flaader, som var kommen ned ad Black River, blev der sat tolv eller tretten sammen i en stor Flaade, der skulde ned ad Mississippi. Efter at have tilbragt en Uges Tid paa denne Maade gik Turen paa en saadan Flaade sammensat af tretten Dele, ned ad Floden. Lønnen var en Dollar om Dagen og Kosten. Hele Besætningen bestod af 30 Mænd. Det var en underlig Blanding af forskellige Samfundslag. Der kunde man ved at høre paa Samtaler sammenligne det ene ejendommelige Begreb med det andet paa mange Omraader. Der var Ældre Mænd, forhenværende Tugthusfanger, der fortalte uden Betænkning, hvad de havde oplevet, og tillige deres Anskuelser angaaende „Lov og Ret". Der var unge Mænd, som kunde udtale sig med den groveste Profanitet. Andre talte med disse i Haab om at opvække i deres Hjerter en bedre Sans for, hvad der er rent, ærbart og helligt. Som Floden var bred eller smal, Strømmen langsom eller hurtig, var Flaadens Fremgang mod Syden. Et dejligt Panorama paa hver Side af Floden udviklede sig stadigt for Øjet, og det var meget opbyggende at iagttage den Afveksling i Naturens Skønhed, der hele Vejen tilbød sig, et underholdende og belærende Skue. Til en Forandring var der smukt beliggende Byer at se. De var kun smaa, imod hvad de nu er, men Beliggenheden ved Folden var saa dejlig, og dertil var Bevidstheden om, at dette er en af Verdens største Floder af Betydning. Dubuque var en af de største Byer, og en Del af den var højt oppe paa Bak-

ken, saa den fra Floden havde et helt storartet Udseende. Arbejdet var noget strengt, hvor Flodens Gang var mest uregelmæssig, ellers var det meget let. Enhver maatte være ved sin Aare, og naar „Pilot", (Styrer) eller „second Pilot", raabte „right"! (højre) eller „left"! (venstre) maatte hver Mand bruge sin Aare derefter, indtil Kommandoordet med omtrent samme Lyd som Ordet, „Hope!" (Haab), hørtes. Da kunde man hvile sig, i hvad Stilling man selv vilde. At ro med den store mægtige Aare var en ret god Bevægelse og Øvelse.

Der var meget bedre Kost paa Flaaden end i de billige Hoteller, og naar der blev raabt: „Grubpile!" gik man over til Kahytten midt paa Flaaden og begyndte Maaltidet; 28 Mænd stod op omkring Bordet og spiste, under livlig Samtale og Latter, medens Kokken og hans Hjælper opvartede med de bedste Retter. Kopper og Tallerkener samt store og smaa Fade var alt af det letteste „Tin", Skeer ligeledes, og Kniv og Gaffel af det letteste, billigste Slags, der var at faa. Men det var saa rent og propert, som en god Kok kunde holde det. Ingen Kok kunde faa Plads paa en saadan Flaade, uden først at have været i Lære og staaet sin Prøve. Kokkens Hjælper blev holdt strengt i Lære, og han maatte sørge for, at der var fuldt op af tørt Brænde og kogende Vand. I Tørvejr var dette ikke vanskeligt, der var nok af Tørbrænde de fleste Steder langs med Bredderne, og ved Hjælp af en Baad og en Økse gik det let. Men i Regnvejr maatte der passes bedre paa. Der hjalp ingen Undskyldninger. Hellere blev Hjælperen selv gennemvaad, end han tillod Brændet at blive vaadt. At blive vaad, var nu heller ingen Ting at tale om. De fleste Mænd sprang ud og svømmede omkring i Vandet

med Tøjet paa flere Gange om Dagen, naar det var varmt. Medens Tøjet tørredes paa Kroppen, var Varmen ikke saa ubehagelig. At plaske i Vandet var en Lyst i den hede Tid. Men Sengelejligheden om Natten var daarlig. Dersom alle havde været rene, ædruelige Mænd, havde det ikke været saa galt, men da nogle var det modsatte, blev det ubehageligt for alle. At høre disse usle, elendige Stakler tale om deres Bedrifter i Drikkehulerne paa forskellige Steder, hvor de havde været i Lære, vilde være nok til, at alle, der er Mænd i rette Betydning, skulde hjælpe til at modvirke deres Indflydelse. En rar Bestilling kunde Flaadevirksomheden have været, om ikke saadanne lave Skabninger i Menneskeskikkelse havde været til Stede iblandt os. Under de blandede Forhold kunde der samles Kundskab og Erfaring til Brug i Lysets eller Mørkets Tjeneste. Lad det saa tjene Lyset til Gode.

Længere Syd kom Høsten tidligere end i Nord. Der betaltes en god Løn, to, tre Dollars om Dagen og Kosten. Nu var det om at gøre at benytte Lejligheden til at høste et Par Gange. I sydelige Iowa for Eksempel var vi fem til at binde efter en stor „McKormick Selfraker". Der var to til at sætte op. Den Gang var der ingen „Selfbinder". Nu var det meget hedt, og paa samme Egn var der et Par Mænd død af Solstik Aaret i Forvejen. Der blev opvartet med Whiskey i den gamle faste Tro, (eller rettere Overtro) at det kan hjælpe baade mod Hede og Kulde at faa sig en Dram. Da jeg var den eneste, der ikke vilde modtage den, fik jeg det gode Raad, „at være forsigtig og ikke sætte Livet paa Spil". „Afholdsløftet brydes ikke ved at tage en Dram, naar Nøden fordrer det". o.s.v. Jeg takkede og bekræftede,

at det var just ogsaa min Mening; men om Vinaanden havde jeg læst, ikke alene, det samme, men ogsaa lige det modsatte. Denne Lære var mig sikker. Naar man ikke kunde binde sin „Station“ eller Part, blev der ikke indrømmet fuld Løn. Men det blev os alvorligt paalagt, „Hellere give efter og søge Skygge, naar man bliver daarlig til Pas, end at riskere noget i den skrækkelige Hede.“ „Ja, nu faar vi se“, sagde en, „om ikke den afholdende lægger sig i Skygge før Aften.“ Det modsatte indtraf imidlertid. Den Eftermiddag blev det ualmindelig hedt, og den afholdende var den eneste, der bandt sin „Station“. Alle de andre havde, som „fornuftige Mænd“, lagt sig i Skygge en Del af Tiden, uden at gøre deres Arbejde fuldt i Stand. Jeg fik ogsaa Tid til at komme i Skygge, hver Gang min Station paa Skyggesiden var færdig. Ingen havde den Dag lidt Skade ved Solstik men om Aftenen blev der dog ytret nogle tydelige Ord om „Forvovenhed.“ Sandheden er dog i Almindelighed, at den, der nyder Alkohol-Drik, er mere forvoven, end den, der lader det være. Dette Tilfælde, sammenlignet med andre tidligere, baade i Hede og Kulde, bidrog for mit Vedkommende til at bekræfte Virkeligheden i hele Afholdsagens Lære. Det er altid godt at vide, hvor og hvem man er, hvad man kan taale, og hvad man i det hele taget har at rette sig efter. Alt det kan man meget bedre vide, naar Hjernen, Nerverne og Blodet er i Normal Tilstand, end naar Systemet er til Dels bedøvet, være det i nok saa maadeholdende Grad. Livskraften er fornøden. Alkohol formindsker den og bedrager Nyderen. Derfor: Sky enhver alkoholisk Drik.

Efter at det travleste Arbejde var over paa den Egn,

gik Turen mod Nord. Rock Island, Rockford, Beloit og andre Byer var interessante at se. Imellem Janesville og Milton i Wisconsin, var Farmerne ved at begynde paa at høste. Der opholdt jeg mig nu, indtil det igen var Tid til at besøge Vinterskolen i Oconomowoc. Det var ret kært at komme tilbage til Hjemmet igen, og til den Naboby, hvor der gaves saa gode Anledninger til at lære. Den Gang var det et privat Akademi, der tiltrak Opmærksomheden, da Publicskolen kun var for mindreaarige.

Foruden det daglige Studium, hvoriblandt der var tysk Grammatik, var de tyske Kirker en god Hjælp for at sammenligne, hvad der lærtes, med Engelsk og Dansk. Samtidigt var der aandelig Paavirkning.

Det var Aaret 1870, at alle de udtraadte Sydstater blev genforenet med Nordstaterne under den nationale Regering, og det er paa mange Maader bleven bevidnet, at den gode Sejr blev en Sejr for hele Nationen. Havde alle vedkommende haft den nødvendige Oplysning i Tide, kunde vel alt være blevet ordnet, uden at en eneste Blodsdraabe var bleven ofret. I en hver Tvist er det vel at komme Kristi gyldne Regel ihu. Naar alle vil blot annamme hans Blodoffer og hans Lære, behøves der ingen Krig eller Splid. De fredsommelige, der staa i Fredsfyrstens Tjeneste, maa øve Guds Kærligheds Tiltrækningskraft og derved stifte Forlig. En saadan Fredstribune enten for Hjemmet, Staten, eller hele Verden, bør hyldes og agtes af alle. De kristelige Fredsvenner og Afholdsvenner maa opmuntres, saa vel som opmuntre andre. Deres Sejr bliver alles Sejr. Ingen, der lader sig forlige med dem, vil lide Uret. Enhver, der lægger Mærke til Sandheden enten i det store

eller i det smaa, indser vel, at Kristendommen ikke er en Svaghed men en Kraft, der tjener til Menneskets Oprejsning. De Lande, hvor Kristi rene Lære blev foragtet, er nedsunkne i Mørke og Elendighed, hvorimod i alle Lande, hvor den Lære blev med største Velvillie modtaget, er Oplysningen naaet det højeste Punkt. En langt højere Grad vil endnu kunne opnaaes, naar alle de Modstandere, der nyder deres Del af Oplysningens Goder, vil erkende Sandheden, og understøtte i Stedet for at modvirke Guds Rige og hans Villie her paa Jorden. Da vil Krig og Rov kun kendes i kortfattet Historie. Kapital vil forliges med Arbejde, saa ingen lider Uret. Driktetrafikken vil ikke kunne eksistere, men alle vil bevare sin sunde Fornuft ved Afholdenhed og værne om de faa gode Love, der behøves. I et saadant klart Lys, vil alle Spørgsmaal let kunne blive afgjort. Ingen vil da gøre sin Fornuft til Afgud, men alle tilbede Gud i Aand og Sandhed og takke ham for Aandsevner saavel som for andre gode Gaver. Der vil ikke blive Tale om „local option“. Den nationale Regering vil lige saa lidt taale forfalskede Fødemidler og Drikkevarer som forfalskede Frimærker eller Mønt. For en stor Del vil Sygdom vige for de rene, sanitære Forhold, og Mennesket vil leve i Fred og Frihed og glædelig Virksomhed indtil mæt af Dage, naar Frelseren kalder. Dette er blot et lille utydeligt Omrids af en Del af det store skønne Billede, der kan virkeliggøres ved at sky det onde og benytte alt det gode, der allerede er frembragt ved kristelig Oplysning. I de omtalte 50 Aar er sket stor Fremgang. Lad det blive til alle Menneskers Gavn for endnu større Fremgang.

Der var nu et større Antal Danske ankommen til

Amerika, og ikke saa faa til Wisconsin. Der havde ofte været Tale om at oprette en dansk Koloni, og dette blev drøftet mange Steder, hvor Danske kom sammen. Nogle var haardt imod at danne et „lille Danmark" i Amerika. De paastod, at hvem der ikke syntes om Forholdene i Amerika, maatte heller bo i Danmark. Men da Immigrationen tiltog Aar for Aar, og mange af de ældre ikke havde let ved at lære det engelske Sprog, tog de den Beslutning at organisere et Selskab med det Formaal at sikre sig en ubeboet Egn, hvor der var godt Land, udelukkende for Danske. Efter adskillige Møder i 1869 og 1870, hist og her iblandt Danske, blev „Det Danske Land- og Hjemsted Compagni" organiseret under Staten Wisconsins Love, med Hoved Kvarter i Milwaukee. Direktionen, der udstedte Kompagniets Charter, bestod af følgende Medlemmer. Lars Hannibal, Jens Reddelin, Peter Knudsen Lund, Frederik Olsen, Paul Hansen, Hans Nielsen, Anders Schwartz, Niels Rasmussen, Niels Nielsen, og C. F. J. Møller. Af disse blev der valgt Embedsmænd: Lars Hannibal, Præsident; C. F. J. Møller, Sekretær og Jens Reddelin, Kasserer. Alle var enige om, at der skulde opsøges godt Land, passende for Agerdyrkning, og med det Formaal udnævntes tidlig 1871 en Kommitee, bestaaende af Lars Hannibal, S. M. Petersen, J. Seehnsen, Paul Hansen og Peter K. Lund for at rejse ud og vælge Landet. Den sidst nævnte trak sig tilbage, men de andre fire rejste til Nebraska. Da de kom til Omaha modtog de Underretninger hos Union Pacific Jernbane Land Commissioner angaaende Landet ved Loup River. De rejste da med den nye Jernbane til Grand Island og derfra med Befordring sammen med Paul Brødrene,

(U. S. Surveyors, der senere grundlagde St. Paul, og som var dem meget behjælpelige), til Loup Floden og over til Oak Creek, hvor det senere blev bestemt at optage Land. Dette har allerede været bestrebet baade i Danmark og i Amerika.

Imidlertid var mit Opholdsted ved Farley, Iowa. Der var jeg beskæftiget iblandt Farmerne, og der blev jeg først bekendt med min gamle Ven Andrew Gillespie, der har opnaaet den høje Alder af over et Hundrede Aar. Han har fra Barndommen af været en god kristelig total Afholdsven, og hans Hundredaars Eksempel er en god Lære for dem, der vil agte den. Han er fri fra slette Vaners Magt, for Eksempel Tobak og lignende. Senere samme Aar fandt jeg en god Plads paa Savmøllen i Dubuque. Der var en dejlig Udsigt over Floden, hvor de fine Dampere fo'r frem og tilbage, og fra min Post kunde jeg se langt over i Wisconsin og Illinois. Arbejdet og Forholdet imellem bydende og lydende var saa tilfredsstillende, at Lykken syntes at være sikret, men da Vinteren kom ophørte hele den Virksomhed. Da blev der Lejlighed til Skovhugst en Snes Mil nedenfor Byen. Undertiden kørte vi Brænde over Mississippi Floden paa Isen til Mundingen af Fever Floden og op ad denne til Galena i Illinois. Saa snart Foraaret kom 1871, blev der atter Lejlighed til at arbejde i Savmøllen, og det var en Glæde igen at være beskæftiget med dette behagelige Arbejde.

Snart kom der Underretning fra Hjemmet om, at Landet i Nebraska nu skulde tages i Besiddelse, jo før jo heller. Da forlod jeg den yndede Plads, og rejste ud til Vennerne ved Farley, og saa Vest til Omaha,

hvor der gaves nærmere Besked om Grand Island og det mod Nordvest liggende Land; og snart blev der et Gensynsmøde med de kære Forældre og Venner, hvor Dannebrog nu er. Her fik vi Nybyggerlivet at prøve paa ny, men det var ganske forskelligt fra det i Skovegnene. Et Par Telte benyttedes som Bolig, indtil Jordhytter og Huler i Bakkerne kunde blive indrettede, og derefter endnu større og bedre Jordhuse. Her var man nu i det lange Græs.

Der havde været Haab om, at mange Danske vilde komme ud med det samme, saa de kunde beskytte og understøtte hverandre. Men i dette blev de første skuffede. Nogle af Kompagniets Medlemmer trak sig tilbage, og andre ventede indtil senere med at komme. Men til Gengæld var der flere fra Hall County omkring ved Grand Island, der forenede sig med dem fra Wisconsin, og det begyndte at se helt opmuntrende ud. J. Seehusen var bleven indsat som Sekretær for Kompagniet i Stedet for Møller, der desværre havde opgivet det hele. Iblandt dem, der ankom til denne Koloni i Aaret 1871, skal mindes Lars Hannibal og Familie, J. Seehusen, Fred Olsen, Jens Wilhelmsen, Hans Nielsen, Lærke Sørensen og Familie, Jens Andreasen, Hans Rasmussen og Familie, N. C. Jensen, Frank Gertsen, L. Nelsen og Familie, C. F. Petersen, Fred Stark, Chris. Diercks, P. D. Thomsen, og desforuden andre, der en kort Tid hjalp til at pløje Prairie, slaa Hø og bygge Jordhuse for Vinteren. Mrs. Hanna Sørensen (Lærke Sørensens Hustru) og Mrs. Karen Hannibal blev bekendt for at være de første to civiliserede Kvinder i Howard County. Deres brave, frimodige, opmuntrende Stemning, samt deres utrættelige Flid og

Hjælpsomhed, udøvede vist en langt betydeligere Indflydelse til Gunst for Kolonien, end de selv anede, og lidt efter lidt kom de andre Familier til deres nye Hjem, for at deltage i Pioneervirksomheden.

For hvem der var vant til at pløje Skovlandet, hvor Rødder og Sten ofte hindrede Arbejdet, blev det en Lyst at pløje her, hvor ingen Sten var i Vejen, og Rødder kun af ubetydelig Krat paa enkelte Steder. Det var saa morsomt at kunne holde Ploven i Jorden og pløje en lang Fure uden noget Besvær.

Vendte man Blikket mod Horisonten mødte man undertiden et mærkværdigt Syn, idet en Del af Jorden syntes at svæve lidt oppe i Luften over Horisonten, med uregelmæssige Afvekslinger. Meget afspejlende var Atmosfæren den Gang, da Jorden i sin uopdyrkede Tilstand ikke indeholdt den Fugtighed den senere blev opfyldt med, og følgelig var Luften tør og straalebrydende.

Dyrriget var vel repræsenteret, skønt Buffalo og Elk var flygtet længere bort; Antelope, Ulve, Klapperslanger, Prairiehunde og Prairiehøns var her i rigelig Mængde; ligeledes Bæver, i Oak Creek og Loup, hvor en frodig Trævækst fandtes.

Mindeværdig i Særdeleshed var Indianerne, der kom til Nybyggerne og fremviste deres Papirer fra Agenten for at bevise, at de var af Pawnee-Stammen, bekendt som fredelige. Sioux-Stammen derimod var fjendtlig baade imod Pawnee og hvide Folk. Men Soldaterne i Nærheden holdt Øje med dem. Der var vel et Par Hundrede Pawnee Indianere i Lejr ved Loup Floden ovenfor Oak Creek Munding en Del af Tiden det første Aars Tid. Deres Reserveland var i Nær-

heden af Columbus, og kendes nu som Nance County. Disse Indianere havde flere blodige Sammenstød med Sioux Indianerne, dog noget fjernt fra denne Koloni. Rygterne derom var ubehagelige nok i Øjeblikket. Men der var aldrig Spor af Sioux Indianernes Bedrifter ved Oak Creek. De første Danske i Valley County havde dog deres uvenlige Besøg adskillige Gange, indtil Soldaterne kom. Nord for Turkey Creek var hos Amerikanere et lille Barn gaaet ud og blevet borte. Da man søgte efter det, fandt man en Vildkat og i Nærheden Benlevninger af Barnet. Et sørgeligt Tilfælde var dette for den saa haardt prøvede Familie i deres nye Hjem, og de havde ogsaa alles Deltagelse i deres Sorg. Med denne Undtagelse var der ingen, der satte Livet til, hverken paa Grund af vilde Dyr eller vilde Mennesker.

Allerede fra Begyndelsen viste det sig, at Lovbestemmelsen i Kompagniets „Charter" ikke kunde overholdes ordret. Fred Stark, en Tysker fra Hall County, havde en gammel Savmølle med Vandhjul ved Oak Creek. Der var ingen Danske, der havde noget imod, at han blev en af Koloniens Beboere. Han var velkommen. Træstammer fra Loup blev ført til for at faa skaaret Fjælle, Brædder og Tømmer til at bygge med. Men Vandkraften var for stærk til Hjulbeholderen; den kom til at ryste, saa den deromkring tætpakkede Jord begyndte at løsne, og Vandet at løbe igjennem, da et Par Brædder var afskaarne. Da brød Dæmningen løs, og der gik flere Dage, og det tog meget Jordarbejde, førend et nyt Brædt kunde produceres. Med Dæmningen fulgte den ene Skuffelse efter den anden i længere Tid. Med den Savmølle blev der ikke Held; men Aaret efter kom en Amerikaner med Damp=

mølle. Den kunde skære alle de Træstammer, der var hugget og mange flere, der kom efter. Enhver Borger kunde bosætte sig i Kolonien og tage Regeringsland som Hjemsted uden Hensyn til Nationalitet.

Vinteren 1871 og 1872 blev mest benyttet til det forberedende Arbejde med at levere „logs" fra Loupfloden. De fleste af de Mænd, der var saaledes beskæftiget, mødtes om Aftenen i Lars Hannibals Jordhus for at tale sammen. I Førstningen var alt paa Dansk. Forskellige Ting blev drøftet, og der blev opvartet med Fortællinger. Mr. C. F. Petersen fra Prairie Creek var den, der bedst kunde fortælle. Han havde læst mange smukke Fortællinger, og han havde en god Hukommelse. Han forstod ogsaa at bringe det mest underholdende godt og kortfattet frem, for det meste med velvalgte Udtryk, saa det var baade underholdende godt og belærende. Der var historiske Romaner imellem om Kongefamilier i Europa, samt Adelsmænd, Herskaber og brave hæderlige Bønder. Det var en sand Glæde at møde de rene, ædle Tanker, der saaledes fremførtes. Flere andre havde ogsaa noget godt at fortælle, men ingen af de tilstedeværende kunde maale sig med Mr. Petersen i den Retning. Det var man enig om.

Senere hen paa Vinteren og næste Vinter blev disse Møder saaledes forandret, at en Del af Talen blev ført paa Engelsk, dog uden at forsømme det Danske. Med det Formaal at øve sig i Landets Sprog blev en rudimentær Aftenskole organiseret, og Forfatteren af dette Minde blev enstemmig valgt som Lærer, altsaa den første Lærer i den nye Koloni. Øvelserne bestod i at tale, læse, skrive og stave det engelske Sprog og sammenligne det med det danske. Senere fremkom

forskellige Spørgsmaal for Debat: „Er Pennen mægtigere en Sværdet?" „Landlivet bedre end Bylivet?" „Skal Kvinden have Stemmeret?" „Skal man øre afholdende hellere end maadeholdende?" Da var Aftenskolen bleven til en literær Forening.

Tanken var allerede bleven henvendt paa Ildebrand, da Chicago om Efteraaret 1871 blev hærget af de frygtelige Flammer, og ligeledes blev Smaabyer og Farmboliger i Wisconsins, Minnesotas og Michigans Skovegne ødelagt ved Ildløs. Femtenhundrede Mennesker omkom i Skovbrandene alene i Wisconsin. Her i Nebraska var stor Prairiebrand, baade om Efteraaret og om Foraaret. Det var et storartet Syn, men det mindede om Forsigtighed med Ilden.

Under Afholdsdebatten blev det fremhævet, at da stærk Drik har vist sig saa fordærvende og ødelæggende for Menneskene, burde alle være total afholdende. Fra Modparten svaredes der: „Spiritus er en god Tjener men en slem Herre lige som Ilden. Folk omkommer ved Ildebrand i Tusindvis. Skulde derfor enhver afholde sig fra at bruge Ild paa rette Maade til Varme? Nej, det vilde være en Dumhed." „Nu vel, Ilden kunde vel være et godt Eksempel paa en god Tjener paa sin rette Plads. Man plejer ikke at komme den i Munden. Man nedsluger den ikke til at varme sig med. Heller ikke bør man lege med Ilden eller være uforsigtig med den. Lige saa lidt bør man nedsluge Spiritus som Drikkevarer. Dertil er det ikke en god Tjener, men en Bedrager, der aldrig er til at stole paa. Det er allerede mange Gange bevist. Alkohol kan vel være en god Tjener lige som Petroleum, Benzin, Nafta

og andre Ting, der ikke drikkes". Som Drik er den ingen god Tjener. Den er unyttig.

Det andet Aar, efter at Kolonien var paabegyndt, kom der flere Nybyggere. Pløjningen fordrede bestandig Smedearbejde. Men Grand Island var den nærmeste By i en Snes Mils Afstand, og ingen Haandværk eller Handel fandtes nærmere. Jens Andreasen havde før været Smed, og inden ret længe havde han anskaffet sig det nødvendige Udstyr og arbejdede nu flittigt i sin Smedie ved Oak Creek. Den opmuntrende Klang ud fra dette Værksted mindede om, at her skulde være en By i en nær Fremtid. Folk kom sammen for at faa et Posthus bevilget, og der foresloges blandt andre berømte Navne: „Carthago", men Lars Hannibal bad undskylde, han havde ikke Lyst til at bo i Carthago. Derpaa foreslog han Navnet „Dannebrog", og det vandt Bifald hos alle. Han blev Postmester, og Rasmus Hannibal, der var Skomager, blev assisterende Postmester, saa Posthus og Skomagerværksted blev i samme Bygning. Mr. C. L. Petersen, der havde Butik i Grand Island, flyttede hertil og blev den første Købmand i Dannebrog. Han og Hans Nielsen blev i Fællesskab et Firma under Navnet Petersen og Nielsen. L. J. Hansen, J. Wilhelmsen og C. Sørensen var beskæftiget med at bygge ordentlige Træhuse i Stedet for Jordhytterne. Mr. L. C. Madsen opførte det første Hotel. Saa, da Byen var kommen lidt i Gang, kom der regelmæssig Postvogn med „U. S. Mail" og Passagerer. Der havde været lidt Tvivl, om der virkelig skulde blive en By her, men nu syntes Byen at være sikret. En „Passenger" i Postvognen talte en Dag med nogle Mænd, der ven-

tede paa Posten. Han underrettede dem blandt andet om, at „Chicago vil aldrig blive til noget." „Hvorfor det?" spurgtes der. „Den er for nær Dannebrog," svarede han, og derover blev der Munterhed over den nye By.

Imidlertid var St. Paul en Rivalby, der havde et betydeligt Fortrin ved at den havde Countysædet til at begynde med. Striden derom er historisk berettet og mindes kun i Korthed her med den Tanke, der gjordes gældende, at eftersom Dannebrog ikke kunde blive til Countysæde, vilde den kræve den Forret at være „the Park City", det Sted, hvor de store Højtideligheder fejres.

Skoledistrikter var bleven organiseret i de forskellige Dele af Countiet, og en „public" Skole sikret i Dannebrog. Der blev holdt engelsk Metodist Gudstjeneste og Union Søndagsskole i Privatboliger, indtil Skolehuset blev bygget. I Dannebrog Distrikt var jeg Direktør og blev Lærer i Nabodistriktet, hvor Nysted nu ligger. Fra den Tid var Lærergerningen mit største Haab.

En dansk Luthersk Menighed blev organiseret, og Pastor H. Hansen var den første Præst. Flere af os besluttede: Let us unite with our mother church. (Lad os slutte os til vor Moderkirke). Pastor Hansens Virksomhed under saa forskellige Omgivelser fortjener et kærligt Minde. Han var med som Pioneer og hjalp til at berede Vejen for Guds Rige. Det varede dog kun en kort Tid, før han opgav denne Del af sin Virkekreds til Pastor A. M. Andersen. Der var nogle, der understøttede den kristelige Lære, og andre kritiserede den med Haan og Spot. Saloon-Forretningen

var ogsaa kommen med paa Spil, og under dens Indflydelse blev der undertiden talt meget højt imod den Lære, der vilde forsvare Ædruelighed. Med Kærlighed til alle kan det dog herved berettes, at Pastor Andersen stod sin Prøve langt bedre, end hans Kritikere havde ventet. Og at Kristi Lære har kunnet bestaa, det ved jo enhver, der har lært at kende den. Selv om den er nok saa „gammeldags“, er den dog altid ny. Som den gode, gamle Sol hver Morgen bringer en ny Dag, saaledes bringer Kristi Lære en ny Dag, et nyt Liv, en ny Glæde til alle, der er aandelig levende til at modtage en saadan Naade.

„Dannebrog Sentinel“ var en engelsk Avis, der udkom regelmæssig hver Uge. Dens Redaktør, Mr. Mitchel, var tillige Advokat. Han kendte ikke noget til Dansk, og det var klart, at Dannebrog ikke kunde holdes udelukkende dansk. Venskab og maaske undertiden det modsatte opkom uden Hensyn til Nationalitet. Mr. C. O. Schlytern, der var ankommen fra Sverrig med et Antal Immigranter, blev en velkommen Hjælper i Samfundet. Han havde været her i Forvejen og sikret sig Landet til det svenske „Settlement“ imellem Loup og Oak Creek. Hans bestemte Standpunkt, særlig til Gunst for Afholdssagen og Kristendommen holdes i kærlig Erindring. Som Pioneer var han med og stod os bi som en Broder.

Tidlig kom der en Plage, og den var streng. Græshopper fortærede alt, hvad der blev avlet paa mange frodige Marker. Mange Folk rejste bort, og det satte alting tilbage flere Aar. Den første Gang, de kom til Syne, var det som en Røgsky i det fjerne. Man begyndte at forundre sig over, hvad det mon

kunde være. Der var god Havre, som just var afmejet, og man var ved at binde den. Der var smaa, frodige Majsmarker paa hver Mands Land, Græsset var grønt, og der kunde ikke være Tale om Præriebrand. Snart kom den røglignende Sky nærmere, og højere oppe imod Solen saas en Mængde flyvende Insekter. Det begyndte at surre i Luften og mørkne for Solen; og i et Nu var vi omtaaget af en uhyre Græshoppe-sværm, der syntes at udstrække sig flere Mil. De satte sig paa alting. De begyndte at gnave paa Havren, og en stor Del deraf blev ødelagt. Majs var den største Avl, og den blev fuldstændig opædt, saa der stod kun de nøgne Stilke tilbage. Græshopperne kom i Klæderne paa Kroppen, og ind i Husene, i alt, hvad der var tilgængeligt. Nogle af Befolkningen lo, og andre begyndte at græde over den sørgelige Ødelæggelse. Om en Dags Tid fløj hele Sværmen bort. Men det næste Aar blev Plynderiet gentaget. Saa det var ikke saa underligt, om mange blev mismodige og forlod deres Hjem. Der var dog flere Familier, maaske ikke saa faa i Countiet, som ikke kunde rejse bort af Mangel paa Midler. Det kunde altsaa se ud, som Hungersnød truede dem, — „Famine." Men man paastaar, at naar dette Ord lyder i „America", siges der: „Nej! det maa ikke være." „Vil du hjælpe?" „Ja!" og da bliver der samlet og udleveret, saa ingen skal lide af Hunger. En Relief Komite blev udnævnt til at besørge Udleveringen af Fødemidler og Sædekorn, som var blevet tilsendt fra andre Steder, hvor Avlen var sikret. Desuden besluttede Kongressen i Washington en Tid, at en Nybygger kunde blive fra sit Hjemsted uden at miste sin Ret til Landet. Modgang var endnu paa

Listen. Tørke og Hagl gjorde stor Skade for Nybyggeren. Men i det hele taget blev den danske Koloni kronet med Held. Der er ogsaa flere af Beboerne, som ser sig tilbage med Tak til Gud for den Rigdom og Velsignelse, der er bleven dem til Gode.

Andre Minder kunde vel endnu drages frem, som Eksempel Paaskestormen, en voldsom Snestorm i April 1873 og lignende, der dog har været beskrevet gentagne Gange. Flere Mænd fra Dannebrog var med ved Ft. Hartsuff, da den Fæstning blev bygget ved North Loup Floden oven for Ord i Valley County, og iblandt de Danske der i Nærheden holdt jeg Skole to Terminer. Det er en Glæde at mindes de første Nybyggere: Fall Møller, Georg Møller, Smidt, Frej, Mortensen og Andersen. I Historien om Nybyggertiden er disse Navne uforglemmelige. De mødtes med de fjendtlige Sioux Indianere, førend Soldaterne kom dertil, og de vedblev at virke for Civilisationens Fremme med Flid og Hæder til Gavn for Fremtidens Befolkning, der stedse vil holde dem i kærlig Erindring. Navnet Peter Mortensen Statens Kasserer, er allerede velkendt og højt agtet langt uden for Countiets og Statens Grænser til Ære for den danske Nation saa vel som for Amerika.

Foruden at holde „Homestead", (Hjemsted) holdt jeg fremdeles Skole indtil om Efteraaret 1876. Da begyndte jeg mine Studier paa Statens Universitet i Lincoln, afvekslende med at give Undervisning, baade „public", og private Timer, dels i Byen og dels ude paa Landet i et Distrikt i Seward County, hvor alle var tyske. En saadan Afveksling var ikke sjælden iblandt Studenter, der interesserede sig for Lærergerningen. Det var dejligt at kunne faa Lejlighed til at betragte, forske,

granske og sammenligne det ene Studium med det andet i saa mange forskellige Fag. Nu var det om at gøre at lære af andre og lære andre; (Learn and teach), samle Kundskaber, meddele, undervise og gensidigt opbygges. Samtidigt havde man Professorer, Kammerater og Elever at underholde sig med. Sammen med Filosofi og Filologi var der Physiognomi og Psykologi at tage i Betragtning. Foruden Klasser var der Møder, hvorved baade Studenter og Professorer ytrede deres bedste Tanker.

Der var Tale om mange Teorier baade om Himmel og Jord. Nogle kunde nøjes med at tage deres Begyndelse i, hvad de vilde beskrive nogle faa Tusind Aar tilbage i Tiden; hvorimod andre nidkære Studenter ikke var nøjet med mindre end et Par Hundred Millioner Aar tilbage, og saa syntes de endda at vide temmelig god Besked med, hvad der foregik i hine geologiske Perioder.

Den mere livlige og liflige Biologi gav Anledning til mangen en Diskussion. „Den Tid vil komme", mente en, „at man ved Kemien kan producere 'Bioplasm', (Livsmaterie)." „Men selv om det var muligt", svarer en anden, „saa er det dog livløst". „Ikke en Kærne eller Spire kan tilvejebringes uden Guds livgivende Kraft". I Fritimerne blev mange herlige Emner drøftet, hvorved Tanken søgte Udflugt i det uendelige Rum, langt udover det synlige Univers.

Newtons „Principia", og „Mécanique Céleste de La Place" blev skænket særdeles Opmærksomhed, og der viste sig mange, vidt forskellige, Meninger angaaende baade materielle og aandelige Aarsags- og Virkningsforhold. Medens nogle af de mest enthusiastiske fandt for godt

at lovprise umaadeligt de faa ypperste Mænd, der ved Opdagelser, Opfindelser og stadige Forbedringer har „bragt Videnskab til Fuldkommenhed", og fremstillet de prægtige Himmellegemers nøjagtige, regelmæssige Bevægelser, saa var der dog ogsaa nogle blide, ydmyge Stemmer, der vilde lovprise ham, der var den første Aarsag til alt. Hertil blev der sagt, at „den, der vil være fuldstændig ærlig, maa tilstaa, at han ikke ved det mindste om ham." Men den ydmyge vil dog ikke gerne være saa uvidende. „Man kan nok være ærlig og oprigtig i at hædre og elske sine Forældre. De vilde vel ikke synes godt om, dersom nogen paa videnskabelig Vis skulde sige til dem: „De ved det jo ikke," naar De selv med Hæder og Agtelse hentyder til deres Forældre. Det gaar for vidt med en saadan Ærlighed. En siger: „Der er ingen Gud til", en anden siger: „Jeg vil være ærlig og tilstaa Sandheden: jeg ved ikke, om der er en Gud; jeg tror det ikke. ‚Que sais je?' spørger den franske Digter. ‚Rien', svarer han selv. Hvad ved jeg? intet!" „De har Ret til at være ærlig. Men naar De selv tilstaar, at De er saa uvidende, saa har De ikke Ret til at paastaa saa bestemt, at andre ikke ved noget. Det er Hykleri at eraabe sig paa at være ærlig, naar man saa ikke er det. Vore Ordbøger indeholder det Ord „Gud" som Benævnelse paa den „første Aarsag", altsaa har vi Ret til at benytte det med Ære. Ligeledes Ordet „Fader" har sin rette Betydning paa dette Omraade. Naar vi har lært at elske Gud og kalde ham vor Fader, er der ingen, der har Ret til at kalde det uærligt. Men der er mange, der lærer det saaledes. Det er dog uforsvarligt at sige man ikke ved det."

„Hvorledes kan man da vide noget om Gud?"

spørger en. En anden spørger: „Hvorledes kan man vide noget om Mathematik, eller Kemi? Nogle faa kan dog vide, hvad de mange ikke ved. Saaledes kan man vel tænke sig, at det kan være med det aandelige, at de, der har skænket det den største Opmærksomhed, kan vide noget, som andre ikke er kommen til Kundskab om."

„Ja, det er ganske rigtigt", lyder en anden Stemme. „Den oprigtige Kristen, der har lært noget om Guds Kærlighed, ved godt, at den er indbyrdes, gensidig. Guds Aand hjælper ham til at beherske sit eget Jeg, sine Tilbøjeligheder, og sætter ham i Stand til at skelne mellem Sandhed og Falskhed. Naar man har erfaret Aandens Kraft og Vejledning, kan man bevidne det med Sandhed, selv om en anden siger: „Jeg ved ikke." „Vinden blæser, hvor den vil", den er usynlig; men ikke destomindre har vi Kendsgerninger her i rigelig Mængde, angaaende dens Virkninger. Naar dertil kommer, at man har været under Stormens Magt paa Havet og været Øjenvidne til Bevægelsen i en Cyclone paa sin Tur over Mark og By, saa kan man godt uden Betænkning med Oprigtighed bevidne, at Vinden er baade stærk og hurtig. Naar den derimod lufter saa dejligt og behageligt hen over Marken, og man ser Blomster og Trætoppe neje i samme Retning, naar man saa i fuldt Maal indaander den friske Luft og mærker, hvor man oplives og styrkes derved, og man kommer til Kundskab om, at Vinden er Planteriget behjælpelig med Befrugtningen og med at bringe Regn o.s.v., behøver man sandelig ikke at staa saa uvidende og sige: „jeg vil være ærlig og tilstaa, „jeg ved intet". Er det at vidne ret? Er det at være ærlig?

En Kristi Discipel kan have lært noget om Aanden og kan bevidne, hvad han selv har lært. Men den, der ikke har lært noget i den Retning, er ikke modtagelig for saadant Vidnesbyrd, lige saa lidt som den, der ikke har lært Mathematik, er modtagelig for Mathematikkens Vidnesbyrd." Dertil høres nok en Røst: „Det kan være meget godt med Mathematik og al anden Videnskab, men Kristi Disciple har jeg ingen Brug for. Jeg er Fritænker og holder med Voltaire og andre frie Mænd, der har ydet deres bedste Evner til „Fornuftens Tidsalder". Nu høres der en kraftig Stemme, der hidtil har været tavs. „Dersom De retter Dem efter den Lære, er jeg overbevist om, at De hverken er fri eller Tænker. Mange bærer det smukke Navn, sammensat af to yndige Ord, og naar man kommer til at tale med dem, viser de snart, at deres Tanker er omtaagede og taget til Fange af overfladiske Studier og fejlagtige Slutninger angaaende baade det sociale og det aandelige Liv, altsaa helt det modsatte af, hvad de gør Fordring paa at være. Det er jo Hykleri, just hvad De paastaa saa bestemt, at De foragter. Nej, da foretrækker jeg rigtignok den ægte Frihed, hvor Sandhedens Aand er tilstede. Den er os altid behjælpelig, i alle vore Studier og under alle Omstændigheder, naar vi blot i Ydmyghed lærer ret, uden Fordom og uden Hovmod. Lad os ikke prale af vor egen Fornuft, men bruge den paa en mere fornuftig Maade end at tilbede den." En Spørger: „Har De da hverken Tiltro til nogen Nebula eller Evolution?" Dertil svarer han: „Jeg ønsker ingen Nebula i mit Øje, heller ikke har jeg Lyst til at omhylles af nogen saadan Taage. Men Sandheden derom, ægte Videnskab, ja frem med den! Og ligeledes om „Evolution",

„Survival of the fittest", „Natural Selection" og alt andet, der kan iagttages i det prægtige Univers. „Sandheden om alt er en Del af Guds Glorie."

„Men disse er dog materielle Genstande, og det skulde jo være det aandelige, De tragter efter. Hvorledes kan det hænge sammen?" „De aandelige Kundskaber, den aandelige Kultur, skulde ikke staa tilbage for de materielle Studier, men derimod holdes øverst af alt."

„Men hvad kan det nytte, naar man ikke kan fatte det?" „Hvem kan vel fatte Tyngdekraften eller alle de andre usynlige Kræfter, der læres om? Hvem kan fatte eller definere Materie? Men ‚Aanden ransager alle Ting, ogsaa Guds Dybheder'. ‚Han skal lære eder alle Ting', ‚han skal blive hos eder evindeligen'. Altsaa er det en Lærer, der vil vejlede os ud af Mørket, op til det klare, herlige Lys." Saa lyder en forskellig Stemme:

„Hør nu, da De er i Lav med at forkynde Ordet, sig os: hvorledes skal man komme ind paa det Spor og faa paalidelig Underretning om Aanden?"

„Man skal være ydmyg og lærvillig, ikke skamme sig ved at være Kristi Discipel, ligesaa lidt som man skammer sig ved at være den og den Professors Discipel. Man plejer ofte at bede en eller anden om en Tjeneste. Saa kan man da ogsaa bede Gud om noget. „Prøv det," siger Videnskabsmanden, og den højeste Lærer opmuntrer os ligeledes til at søge. Læs alt, hvad han har at sige om de aandelige Ting, og saa prøv det, lev det og bevar den Lære i et rent Hjerte. Læs det sjette Kapitel hos St. Mathæus, og det ellevte Kapitel hos St. Lucas, og saa fremdeles hvad den store berømte Lærer Verdens Frelser, har at fortælle Dem. Lær saa at kende Dem selv."

Andre glade Stemmer lyder med tydelige Ord. „Det er værd at vide Sandheden om sig selv, man bør lære at kende sig selv og sit Forhold til Gud, saa kan man med Frimodighed drive sine Studier i alle Retninger.“ „Ja, ved Guds Naade er jeg, hvad jeg er, omend kun ringe, saa dog berettiget til at kalde Universets Herskers Fader; det har Frelseren, den gode Lærer, selv lært os. Naar vi holder os nær til ham og agter hans rene Lære, da farer vi aldrig vild i hans skønne, prægtige Værk. Da kan vi betragte det saa meget, vi vil, og det til Gavn for os og vore Elever. Da er det en virkelig Glæde at studere.“

Naar nu saadanne Samtaler iblandt Studenter, der allerede var Lærere fra forskellige Egne, sammenlignes med de hovmodige, spottende Talemaader, der undertiden hørtes iblandt atheistiske Myndigheders Efterfølgere, kan man nok forstaa, hvilke var de mest underholdende og opbyggende. Mange Studenter talte udelukkende Engelsk, nogle faa talte flydende Fransk og Tysk, andre talte de fremmede Sprog langsomt og lod sig gerne irettesætte for at kunne benytte de mest passende Udtryk, idet de ædleste Tanker, de var i Stand til at frembringe om Videnskab og sociale Emner, blev ytret. Flere Studenter-Foreninger med forskellige Formaal var allerede den Gang organiseret, og andre opstod senere. Meget var prisværdigt, men undertiden opdagedes der ogsaa Narrestreger, der maatte forbydes. I det hele taget var Undervisningen sund og gavnlig for alle de unge Herrer og Damer, der glædede sig ved at være Studenter ved Statens Universitet.

Lincoln var den Gang i sin Overgang, en By, der som Nebraskas Hovedstad var bleven altfor stor til at

nøjes med en lille Landsbys Bekvemmeligheder. Men den syntes ikke at være stor nok til at anskaffe sig det nødvendige Sundhedsvæsen. Vandbeholdning og Afløbsrør var endnu ikke anskaffet. Afløbsrender var i en saa daarlig Tilstand, at Luften derved var bleven farlig at indaande. Der var megen Sygdom og flere Dødsfald, der paastodes bestemt i Aviserne at kunne være forebygget ved de rette Sundhedsvedtægter. Drik og Kritik var der nok af. De gode Borgere kunde ikke holde Driktetrafikken med al dens daarlige Tilbehør helt borte. Saa mente Majoriteten, den skulde bevilges. Der var tapper Modstand, men det hjalp ikke. Imidlertid var der Trang til Sygepleje, og de forskellige Samfund havde fuldt op at bestille dermed.

Det var i Ferien at jeg af Sekretæren for Y. M. C. A. blev anmodet om at vaage om Natten over en Irlænder, der laa „for Døden“. Han havde Tyfus, og Lægen havde intet Haab om, at han kunde leve til Morgenen. Mange havde vaaget over ham, men endnu var der Trang til det sidste. Han var saa svag, at han næppe kunde røre sig, men efter Midnat viste der sig et Vendepunkt. Han havde endnu Kraft nok til at staa op, og tale om at rejse bort, og jeg maatte holde ham tilbage og tale ham til Rette. Den katholske Præst var der og velsignede ham, som han vel mente for sidste Gang, før Midnat, og saa var den syge nu overladt til Y. M. C. A., og paa Foreningens Vegne vaagede jeg ti Nætter over ham, og omsider blev han rask igen. Iblandt de døde var der flere Studenter og før den næste Ferie var jeg bleven saa syg, at jeg næppe kunde indaande den nødvendige Luft til Livets Ophold. Det var Katarrh, der samtidigt ofte hindrede mig i at høre

eller forstaa, hvad der blev sagt. En Del af Eftermiddagen var jeg beskæftiget med Byens Bibliothek, hvor jeg saa studerede. Men det maatte jeg helt opgive; og nu var jeg i Tvivl, om jeg skulde søge Lægehjælp eller forlade Byen. Det var en meget hed Eftermiddag, da jeg besluttede at nyde den rene, friske Luft, hellere end Mediciner. Jeg lukkede mit Værelse, tog en „Grip" i Haanden og gik til Fods ud paa Landet. Efter at have spadseret hen imod et Par Mil imod Vinden, saa dejlig afkølende hen imod Aften, mærkede jeg med stor Tilfredshed, at jeg kunde indaande Luften mere frit end forhen. En Farmer kom kørende fra Byen, og med ham kørte jeg helt ud Syd for Roca, og der hjalp jeg til med Arbejdet i den travle Tid. Der var ren Luft og godt Vand, Naturens allerbedste Lægemidler. Dertil god Bevægelse ude i det frie gav et godt Resultat. Den næste Ferie blev benyttet paa en lignende Maade paa en Farm i Nærheden af, hvor Davy nu er.

Saaledes afveksledes Studium med Arbejde for mange Studenter, og en saadan Fremgangsmaade har sat dem bedre i Stand til at bedømme Sagen imellem Kapital og Arbejde saavel som andre sociale Spørgsmaal, end dem, der aldrig har prøvet det. En Sommer holdt jeg Ferieskole i Lincoln, men det gav ikke Anledning til at komme ud paa Landet, hvor Vandkilden og Luften var ren.

Universitetets Chancellor var en ældre Amerikaner, der havde rejst meget i Europa og Asien for at iagttage Forholdene der. Han var en ivrig Totalafholdsmand og talte med Begejstring til Sagens Forsvar. Han havde ydet Folkesamfundet særlig Opmærksomhed fra

de laveste Klasser op til de kongelige Familier. Han paastod for at opmuntre til ærligt Arbejde, at enhver arbejdende Student, eller studerende Arbejder, i Amerika, der er Borger eller af Borgerfamilie og tro til det yderste, er i bedste Betydning „royal", kongelig. Det har noget at sige i Verden at være en „royal" Amerikaner. Det er lig med at være Kongesøn. Dette er et tristeligt Land, hvor den største Religionsfrihed udøves; „hvor Herrens Aand er, der er Frihed", Frihed til at dyrke Gud efter egen Samvittighed. En tro Borger, i højeste Forstand, er en troende Kristen, en Guds Søn, i Enhed med Kristus, Kongernes Konge, altsaa kongelig. Det var noget stort at tænke paa i Modsætning til at være intet. „Men mærk vel, den, der ikke er tro, er værre end intet." Saaledes opmuntredes enhver Student altid til at være flittig og tro. Mange vil mindes med Tak den kære, ædle, virksomme Chancellor Fairfield. Imidlertid forsvandt det ene Aar efter det andet. Den berømte hundredaars Verdensudstilling i Philadelphia havde tiltrukket alles Opmærksomhed og vakt Interesse her i Amerika for lignende, belærende Foretagender senere efter en større Maalestok.

Rutherford B. Hayes var bleven Præsident, og han bidrog meget til en venligere Stemning imellem Nord- og Sydstaterne. Det var for alle Fredsvenner værd at mærke. Men de lagde ogsaa Mærke til den grusomme Jernbanestrike i 1877 og den gule Feber i Syden i 1878, ligeledes Indianeroprør 1879. Saadanne sørgelige Begivenheder er altid betegnende for alle, der har Sans og Interesse for det sociale Vel, og Spørgsmaalet for dem „hvorledes kan det bedres?" besvares lidt efter lidt ved Sandhedens Lys. Aaret

1880 mindes man for Overenskomst imellem Amerika og Kina, der senere har affødt en betydelig Handel. Samme Aar blev James A. Garfield valgt som Præsident. Hans Liv var en god Lære for alle, der hædrede den fattige Farmerdreng, der senere blev Lærer, saa Student, derefter Professor og saa fremdeles højere op. Han var vel lærd i Statsvidenskab, og var agtet og afholdt selv af hans Modstandere. Sørgeligt var det at han ikke kunde faa Lov til at beklæde sit Embede som Præsident i Fred mere end fire Maaneder. Han blev skudt den 2den Juli 1881 af en Snigmorder, og den Sorg, der i et Nu overskyggede hele Landet, var i høj Grad pathetisk. Den fjerde Juli fejredes med ynkelig, stille Kummer, i Stedet for med Jubel og festlig Stemning. Telegrafsystemet var i stadig Virksomhed med at bringe Rapport om alt angaaende Præsidentens Befindende, med afvekslende Haab og Tvivl. Saaledes svævede han flere Uger imellem Liv og Død. Hans blide, taalmodige Lidelse rørte alles Hjerter. Det var et mindeværdigt Eksempel. Den 19. September afgik han ved Døden. Den Gang var jeg i Seward County, hvor jeg holdt Skole. Alle talte om den kære afdøde Præsident Garfield. Vice-Præsident Arthur blev nu Præsident. Han havde i langt mindre Grad Folkets Tillid. Men alt syntes dog at jævnes, og han var sin Stilling værdig.

Det var udelukkende Tyskere i det Skoledistrikt, hvor jeg var Lærer den Gang. Nogle af dem var fra Pommern, men de fleste fra Hannover. Der er en stor luthersk Menighed af Missouri Synoden i den Del af Seward County. En Time blev den Gang ofret paa Tysk hver Dag i selve Distriktsskolen. Da var der Ka-

tekismus, Bibelhistorie og Lærebog saavel som Skriveøvelser; alt maatte i den Time være Tysk, „as a branch", som en Gren eller Afdeling.

Det var i samme Skole, da jeg den 28. December 1882 var beskæftiget med de kære Elever, at en Mand med Gevær paa Nakken kom og bankede paa Skoledøren. Da jeg mødte ham, overrakte han mig et Telegram, idet han sagde: „Your father is dead, that's worth a Dollar."(Deres Fader er død; det er værd en Dollar). Det var nu hans Maade at bringe et Budskab fra Stationen paa. Da han havde modtaget en Dollar, gik han, og Telegrammets Indhold blev nøje gennemset: „Father is dead, will be buried in Dannebrog." Dette var en pludselig Efterretning, da der ingen var kommen om hans Sygdom. Eleverne fik uventet en halv Snes Dages Ferie, og jeg rejste med første Lejlighed til Dannebrog. Begravelsen foregik under Opsyn af Foreningen „Grand Army of Republic", af hvilken Fader var Medlem, og Pastor Madsen besørgede Jordfæstelse. Lars Hannibal, Dannebrogs Stifter, savnes. Hans Navn holdes i kærlig Erindring. Hans Minde er vel opbevaret og behøver ikke herved at fremhæves. Hans Ønske var, at vi skulde være patriotiske Borgere af Amerika, forsvare Ret og modstaa det falske, daarlige og fordærvelige i Samfundet. Han beklagede Krig, og mindede om, at Verdens bedste Borgere vil altid værne om Fred, Flid og Oplysningens Fremgang. Han var en ivrig Republikaner og Frihedsmand, men han agtede alle, der var ærlige og tro mod deres Overbevisning. Han var en uforfærdet Fjende af Løgn og Bagtalelse. Han hadede Hykleri under alle Skikkelser, og det gør jo enhver, der er tro og ærlig. Mange gode

Samtaler havde vi sammen, særlig efter at jeg havde holdt Skole en Tid og studeret lidt i det uendelige, skønne Univers. I Særdeleshed mindes jeg den sidste Gang, jeg saa ham i Live. Han førte mig til Grand-Island, paa min Vej til Lincoln. Vi talte sammen hele Vejen i venlig og fortrolig Stemning, mest om Livets store Opgaver. En af hans Ytringer om total Afholdenhed, („teetotalism") mindes jeg herved med Interesse: „Det er mig selvfølgelig en meget større Glæde, at du tilbringer din Tid paa Universitetet og andre Læreanstalter og Bibliotheker i godt Selskab, end paa „Saloonen" og dens Tilbehør i slet Selskab." Det var nemlig en Regel paa Universitetet, at ingen Student maatte nyde berusende Drikke. Enhver tro Student var totalafholdende. Dersom Ungdommen overalt kunde komme til at vokse op tro mod denne Regel, fri for Alkoholens Indflydelse, vilde den nedrige Uskik med Tiden kendes blot i Fortidens Historie. Men det kan Kong Alkohol ikke taale. Derfor vil han gerne være behjælpelig med Børnenes Opdragelse og Lære. Den Uskik er en barbarisk Levning fra Oldtiden. Den er værre end dyrisk. Jeg har aldrig set en Hest eller en Ko beruset, og jeg vilde ønske, at jeg aldrig havde set et Menneske beruset. Det er en Kendsgerning, at mange Mennesker og alle Slags Dyr kan godt undvære Alkohol, og at Alkohol har gjort mere Skade end Gavn. Hvorfor vil saa ikke alle gode Folk være med til at hjælpe Afholdssagen frem? Gridsthed og Lidenskab svarer med en Mund: „Personlig Frihed skal frem!" og man maa „følge Skik eller Land fly". Saa trakteres der, hvor Ungdommen er til Stede, og saa synges der: „Skam til den, som ikke Værtindens Skaal vil drikke,"

— og det kaldes Frihed! Kommer man tilfældigvis i et saadant Lag, bør man staa som en Daniel, og ikke lade sig besmitte af Alkoholens Indflydelse. Mange har gjort den Erfaring.

Om Foraaret 1883, efterat Skolen i Seward County var til Ende, opholdt jeg mig i Omaha sammen med min Ven, Henry Hansen, han havde den Gang Butik der i Byen. Efter at jeg havde været der en Maaneds Tid, viste der sig en god Lejlighed til at faa en privat Skole i Gang. Men samtidig modtog jeg Underretning om, at Dannebrog var ved at gaa til Grunde. Der havde været, foruden anden Forretning, tre Butikker, Petersen & Nielsen, Andersen & Roberts og Main. Nu var blot Petersen og Nielsen tilbage, og de var ved at sælge ud for at flytte Bygningen ud paa Landet. Postmester Petersen havde opsagt sit Embede, og da ingen vilde paatage sig det, maatte det ophøre. Altsaa ingen Posthus i Dannebrog og ingen Butik, det var den Nyhed, jeg fik. Derimod kun fire Mil fra Dannebrog opstod en ny By, Nysted, hvor der blev Posthus, Butik og en Højskole paabegyndt. Det blev mig meddelt, at de Folk omkring ved Dannebrog vilde komme til at hente deres Post i Nysted, tage derud paa Valgdagen for at stemme, og kort sagt, det vilde være helt forbi med Dannebrog i mindre end et Aar efter Faders Død. Jeg blev derpaa anmodet om at opgive min Lærergerning og at paatage mig at være Købmand og Postmester i Dannebrog. Handelen var ikke efter min Smag, men Navnet Dannebrog var mig meget kært, og det bedrøvede mig at høre om, at Byen skulde gaa til Grunde. Det blev ydermere forklaret, at dersom vi lod Posthuset ophøre, og der en Gang kom Jerbane

igennem det danske Settlement, vilde Dannebrog helt blive sat til Side og der vilde blive Station andet Steds. Om vi derimod kunde holde Posthuset og en Butik, vilde der være mere Sandsynlighed for, at der med Tiden vilde blive en Jernbanestation og maaske inden ret længe en lille By.

Nogle bekendte Landsmænd og Venner i Omaha gav mig en god Opmuntring og et godt Tilbud med Hensyn til den paatænkte Privatskole. Nu stod det for mig, som om jeg maatte vælge imellem at være Lærer eller Købmand. Mit Valg vilde almindeligt have været let at træffe. Lærervirksomheden var mig en sand Glæde, og det vilde aldrig faldet mig ind at være Købmand. Det var langt udenfor mit Fag. Men nu forekom det mig, at det var min Pligt at rejse til Dannebrog og blive der indtil bedre Tider. Om det Valg var rigtigt er tvivlsomt. Jeg var bleven vant til høflige Lærere og Lærerinder, County Superintendenter, Professorer og Studenter, ja endog høflige Kammerater, Elever og deres Forældre, men høflige Handelsmænd, der „repræsenterende de aller bedste Handelshuse i Amerika", det var en hel anden Ting. Den Velvillie, hvormed de vilde overlæsse en med Varer, der ikke havde Spor af Interesse derfor, og den Prompthed, hvormed de store Kasser, fulde af alle Slags Varer, ankom per Fragt til St. Paul, og Regningerne per Post til Dannebrog, det var noget uvant. Æg og Smør indkom i store Masser, og Handelen gik i det store, saa det havde skæbnesvangre Følger. Som Lærer havde jeg stundom Lejlighed til at komme ud under aaben Himmel og betragte Naturens yndige Livskraft og indaande den friske Luft; men i Handelen var der ikke den vante „poetiske" Op-

muntring, og da Katarrhfimen tiltog, forværredes Sygdommen stadig med List, saa at den ikke sporedes i Tide.

Imidlertid henrandt Sommeren, og Handelen tiltog, saa der fordredes Handelsbetjente. Der var flere ad Gangen, som aldrig havde været i Lære; dog, alt syntes at gaa meget godt. Petersen & Sørensen havde ikke opgivet Dannebrog; deres Smede- og Vognforretning var en god Hjælp for Byen. Hotellet var ogsaa fremdeles til Publikums Tjeneste, ligesaa Vandmøllen, der den Gang ejedes af C. C. Rasmussen, hvor den, der kom først, fik først malet. Det saa godt ud, men „alting er ikke altid, som det synes at være". Selv om man har nok saa store Forretninger, bør man ikke glemme de syge og nødlidende. Kristi Lære betoner, at „hvad vi har gjort for en af dem, har vi gjort for ham". Miss Mary Hansen var nylig ankommen fra Sioux City, Iowa, og plejede min Tante en Tid i et Sygdomstilfælde. Hendes ømme, blide Fremgangsmaade vakte speciel Beundring. Gentagne Besøg og gensidig Kærlighed havde til Følge, at efter at Tante var bleven rask var der i hendes Hjem, Aftenen den 12. November 1883, et roligt, glædeligt Bryllup. Pastor Madsen indviede os i den hellige Ægtestand og udtalte med hjertelige, velvalgte Ord iblandt andet en Tanke, der holdes frisk i Minde: „I de botaniske Studier er det ikke det ydre, overfladiske, nydelige, smukke ved Blomsten, man særlig tager i Betragtning, men det virkelig skønne, der sjældent ses med forfængelige Øjne. Saaledes toges her Hensyn til det virkelige, aandeligt skønne, fremfor det ydre Udseende." En hjertelig Tak til Gud fremkommer stedse ved Mindet om denne høj-

tidelige Handling. Hvedebrødsdagene fejredes med en fornøjelig Tur til Fremont, Omaha, Council Bluffs og Sioux City, en Tur, der tjente til Forretning saavel som til Jagttagelse. Den politiske Bevægelse var begyndt at blive noget paafaldende, og der sporedes Tegn paa Uro over Landet. Om Efteraaret 1884 valgtes Grover Cleveland til Præsident. Han var den første Demokrat, siden Buchanan der var bleven valgt til det høje Embede, afgik i 1861. Der taltes nu meget om Mangel paa „Confidence", Tillid. Men hvor mange politiske „Confidencemen", der har været med i Spillet, er ikke let at afgøre. Enhver Postmester maatte nu forberede sig paa at opgive sit Embede, dersom en Demokrat ønskede det. Men i Dannebrog var der endnu ingen saadan tilstede. Jeg lod mine Betjente passe Handelen, der bestod af Kolonialvarer, Manufakturvarer, Jsenkram, Mediciner, Bøger og hvad som helst, og saa modtog jeg Lærer-Embedet i Dannebrog Skole. Medens jeg var hermed beskæftiget, blev jeg udnævnt som Enumerator for Staten, og maatte da i Ferien besørge Folketællingen i Dannebrog Precinct. I Forbindelse med dette blev Spørgsmaalet drøftet, om der skulde udstedes Bonds til at bygge Jernbane fra St. Paul til Loup City. Alle var vel imod Bonds, men det havde vist sig paa flere Steder, at hvor Folket stemte imod, blev ingen Jernbane bygget. Der blev en stærk Valgkamp, men Sagen sejrede, og Banen blev anlagt igennem Dannebrog 1886, og da solgte jeg min store Forretning med stort Tab. Gælden var bleven saa stor, at hele mit „Homestead" samt min kære Hustrus Formue gik til uden at klare den. De tre Aars Handel var en meget uheldig Afvigelse fra Skolen. Men nu var Dannebrog

som By sikret, og min Faders Haab var ved at skulle realiseres.

Ved Skolegerningen skulde den øvrige Del af Gælden nok forsvinde, mente jeg, og den skønne Lund, arvet efter min Fader, skulde spares. Ved Mindet om ham var det mig særlig en Ære at være Medlem af Byraadet og den første Borgmester i Dannebrog. Men Katarrh og Døvhed tiltog lidt efter lidt, og med stor Sorg indsaa jeg, at min Hørelse var ved at forsvinde.. Den bedste Lægehjælp var forgæves. Saaledes gik det i 1887 og fremdeles i flere Aar.

Benjamin Harrison blev valgt til Præsident i 1888, til stor Glæde for Republikanerne. Jeg var mindre partisk end forhen, og paa Grund af Driftens Indflydelse paa Politik kunde jeg ikke stemme med et Licensparti. Nogle Aar før havde jeg været med som Delegeret i en Republican Convention i Lincoln fra Howard County, og jeg fik mindre og mindre Agtelse for alt det fordærvende i Politikken. Men Prohibition Convention i Omaha i 1888, hvor jeg ogsaa var med, havde en langt anderledes Tone. I de andre Conventioner var mange Delegater Saloongæster og i en Tilstand, der viste det tydeligt. Den patriotiske Aand syntes helt at være bleven borte; Vinaanden var „Boss"

I flere Aar og særlig 1889 var jeg beskæftiget med Træplantning, Planteskole, hvorved jeg kunde være ude i det frie.

Der var en haard Kamp i Staten Nebraska Aaret 1890 om License eller Prohibition. Nebraska var ikke saa heldig som Kansas. Mange falske og forvendte Historier om Kansas blev udbredt over hele Nebraska. Der blev brugt en utrolig Masse Penge for at beskytte

Saloonforretningen. Danskerne var ikke alle paa samme Side i den Kamp, men det er sørgeligt at mindes med hvilken Iver nogle af dem virkede for Driktetrafikken sammen med de værste, laveste, mest uvidende Udlændinge, der nogensinde er kommen til Amerika.

„Highlicense" fordømmer sig selv. Dersom Driktehandelen var retfærdig, vilde det være en gruelig Uretfærdighed at betale eller modtage $500 eller $1000 aarlig for Tilladelse til at drive en saadan Forretning. Er den derimod uretfærdig, kan intet Pengebeløb retfærdiggøre den. Der er Vranglære ved Drikkeriet. Lad os forsvare Sandheden. Afholdssag og Forbudslov bør understøttes.

Det var først i Juli 1891, at jeg for at bedre mit Helbred rejste til Oregon og besøgte paa samme Tid Washington og Egnen i Britisk Columbia der i Nærheden, senere California. I et nyt Distrikt i Oregon, ved Grænsen af California, holdt jeg Skole tre Maaneder. Det var en Bjergegn, hvor der aldrig havde været Skole før. Det var min sidste Skole. Katarrhen blev for det meste overvunden, men det var forbi med Hørelsen, et langt større Tab end det i den omtalte Store Forretning. Om den lange Rejse berettes meget, der forekommer i andre Fortællinger. Dette er kun et Minde om den dejlige Tur til Vestkysten. Efter min Hjemkomst blev jeg af vor County Superintendent tilraadet at sælge Bøger. I denne Forretning besøgte jeg mange Venner og blev vel modtaget og opmuntret.

Om Efteraaret 1892 blev Grover Cleveland atter valgt til Præsident, hvilket beviste, at Folket var ikke ganske tilfreds med den gamle Administration.

Ved Bogsalg vandt jeg Præmiebillet til Verdens-

udstillingen i Chicago 1893. Nu, da jeg ikke kunde høre, var det om at gøre at se saa meget desto mere. I Maj Maaned var jeg fire Dage tilstede og saa med stor Tilfredshed den Kunst og Flid, den storartede Industri, der var sammenført i den beundringsværdig skønne hvide Stad ved Michigansøen. Efter at have besøgt Slægt og Venner i Waukesha County, Wis., og solgt Bøger der en hel Maaned, vendte jeg atter tilbage til Chicago og tilbragte tre Dage paa Udstillingen og desuden tre Dage i Byen.

Det var ubetinget den største Udstilling, der nogen Sinde var bleven opført i Verden, og man blev paamindet om, at det vilde vare mange Aar, før en saadan vilde igen blive at se. Det gjaldt om at se saa meget som muligt, og der var vist heller ingen af de mange Tusinde Gæster, der blev skuffet. Selve Bygningerne alene, de prægtige, fyrstelige Paladser, var værd, at man skulde komme fra de fjerneste Egne for at se dem. Menneskenes bedste Evner var der at sammenligne i deres allerbedste Værk. Verdens berømte Universiteter var der repræsenteret. Professorer og Studenter glædede sig ved den skønneste Litteratur paa forskellige Sprog. Videnskabens mangfoldige Fag kunde der betragtes. Jordens Frugter, Naturens rigeste Gaver, Guds Værk, de mærkværdige Evner, han har givet Mennesker, fremstillet i den ædleste Kunst, alt var Tegn paa Orden, Oplysning, Flid og Fred. Hele Udstillingen var en Læreanstalt, hvor man var kommen sammen fra alle Verdens Lande for at lære af andre og lære andre. Alt det skønne Liv mindes jeg med Tak til Gud og til alle de kære Venner, der bidrog til den uforglemmelige Tur.

Aaret 1894 er mindeværdigt for den hede Vind. Det var i Juli bleven noget tørt, dog stod Majsen frodig, og meget tegnede godt. Men Vinden blæste stærkt fra Syd, og Solen var meget hed, saa Vinden blev varmere og varmere, indtil den mindede om Prærie-brandens Flammer. Om nogle faa Timer var mange Tusinde Acres Majs ganske visnet, saa det de følgende Dage blev afmejet til Foder. Der blev dette Aar ingen Majskærne paa denne Egn. Det var den værste Tørke, vi har haft. Jeg saa nogle Steder om Efteraaret i Plattedalen, tæt Nord for en større Lund eller Skov ret gode Majsakrs, men just Vest eller Øst, hvor Vinden havde blæst, var Majsen ganske ødelagt. Dette mindede om, at der var Trang til Træplantning de fleste Steder. Naar enhver Sektion Land kan have en Skov eller nogle Lunde paa en 40 til 120 Acres hele Vejen igennem Nebraska, Oklahoma og Texas, bliver en saadan hed Vind en Umulighed. Det øvrige Land vil blive langt mere frugtbart, og paa Grund af den gunstige Indflydelse, Træerne udøver paa Atmosfæren, bliver Regnfald mere regelmæssigt og Klimaet meget bedre. Den velgørende Forbindelse mellem Løv og Luft er af større Betydning, end man ved blot overfladisk Studium kan have noget Begreb om. Høje Træer, bredkronede Træer, en god Afveksling af saadanne Skovtræer, som bedst kan trives paa en Egn, bør have Plads paa enhver Landejendom. Mange oplyste, patriotiske Landmænd har allerede sat et godt Eksempel i den Retning. Desuden har „United States Bureau of Forestry" fremsat en god Lære og ydet en god Opmuntring dertil.

Et Par underholdende Antydninger for Fred og Fremgang mindes vi fra Aaret 1895, nemlig Udstil-

tingen i Atlanta, Georgia, og Indvielsen af den nationale Park paa Chickamauga Slagmark i Tennessee, hvor Fred og Venskab knyttedes endnu stærkere imellem de gamle Soldater fra Nord og Syd. Ligeledes det følgende Aar viste sig en bedre Forstaaelse imellem Amerika og Kina ved Præsident Clevelands venlige Modtagelse af den berømte Statsmand Li Hung Chang. Wm. McKinley blev valgt til Præsident til stor Glæde for Republikanerne det samme Aar, og det viste jo, at Folket var blevet ked af det demokratiske Styre.

General Neal Dow, den gode Temperance Talsmand, døde den 2. Oktober 1897 i den høje Alder af over 93. Han var en trofast Afholdsmand og Forkæmper imod Drikkeondet, baade for Staten Maine og for hele Landet. Han var i flere Aar Portlands Borgmester, og medens han var i dette Embede, forfattede han en Lov imod Spiritushandelen, der blev vedtaget i Legislaturen og har været i Kraft nu i over et halvt Hundrede Aar. Han var General i Borgerkrigen, blev saaret to Gange og i en forkommen Tilstand ført som Fange til Libby Prison. Efter Krigen rejste han tre Gange til England, hvor han talte til Afholdssagens Forsvar i alle de store Byer. Han var Prohibitionistpartiets Præsidentkandidat 1880. Hans Erfaring viste ham, hvad der er godt og daarligt i Samfundet, og han valgte altid at være paa den rette Side. Hans hele, lange Liv er en god Lærdom for alle. Trods al den Løgn, der er bleven udtalt om Maineloven, er det dog en Lov, der kunde være til Gavn for enhver Stat i Amerika. Tænk, hvilken god Hjælp det vilde blive for Maine, dersom alle andre Stater havde Forbudslove i Stedet for License, der altid opmuntrer og

beskytter de handlende i deres Forsøg paa at overøse Maine med Drikkevarer og Lovløshed. En god Lov er en god Ting. En stor Glæde vilde det blive for Kansas, dersom Nebraska og Missouri snart kunde faa en saa god Forfatning. Drikkepolitikken i Forbindelse med Kansas er en stor Skam, ikke for Prohibition, men for dens Fjender.

Freden blev atter forstyrret 1898 ved Krigen med Spanien, og fremdeles næste Aar angaaende Philippinerne. Skønt alle Verdens Fredsvenner bøjedes i Sorg og Ydmyghed, var det dem dog en Glæde, at Resultatet gav Anledning til et mere sikkert Haab om varig Fred i Fremtiden.

Amerika havde stort Besøg igen 1898, idet den dejlige Verdens-Udstilling i Omaha tiltrak mange Mennesker i glad og festlig Stemning. Jeg var der nogle Dage og glædede mig ved at se saa mange af mine Medmennesker fra forskellige Verdensdele, og de mange skønne Guds Gaver der var udstillet, var i Sandhed seværdige. Om alt just ikke var saa storartet, som det jeg havde set i Chicago, saa var det dog ubeskrivelig skønt. Det hele var som en Fest, en Skole, en Lære, der mindes med Tak.

Med højeste Agtelse minde vi den braveste og bedst bekendte Lærerinde, Verden har havt, Frances E. Willard, som samme Aar afgik ved Døden. Hun var den første Kvinde, der havde opnaaet at blive Præsident over et College. Hun var i længere Tid Præsident for den nationale „W. C. T. U.," Kvindernes kristelige Afholdsforening, og senere organiserede hun en Verdens W. C. T. U., og for denne Verdens-Forening var hun og-

saa Præsident fra Aaret 1888 indtil hun døde. Hendes gode, skønne Lære er alles Agtelse værd.

Fra Aaret 1899 mindes vi iblandt mange andre Ting Amerikas største Majsavl. Der siges „Corn is King", (Majs er Konge). Det er ikke bogstavelig ret, men Majs er en Velsignelse af stor Værdi. Det er et yndigt Syn at se Nebraskas frodige Majsmarker.

Spørgsmaalet om Guldmønt, der saa længe og ivrigt var blevet diskuteret, kom til et Resultat Aaret 1900 ved, at Præsident McKinley underskrev „The Goldstandard Currency Bill" den 14. Marts. Om Efteraaret beredtes mig den Overraskelse, at jeg var enstemmigt nomineret for Kongressen. Overflødigt er det at melde, jeg blev ikke valgt, da Forbudsvenner endnu ikke er saa talrige. Men jeg gik i Kampen og talte tydeligt. Kong Alkohol er den værste Bedrager, der nogen Sinde har faaet Lov til at bære Retfærdighedens Kaabe. Med Guds Hjælp skal han besejres! Præsident McKinley blev genvalgt, og derved blev hans Politik godkendt. Fra Aaret 1901 mindes vi med stor Sorg, at Præsidenten blev skudt den 6. September og døde den 14de. Dette var en gruelig Forbrydelse mod hele den civilicerede Befolkning. Et sørgeligt Tab var det for alle, uden Hensyn til Parti; sørgeligt for alle, undtagen det lovløse, samvittighedsløse „fraternity", (Brodersamfund), af hvem der var en stor Forsamling i en Dansesal bagved en Saloon i den nærmeste Anarkistby for at gratulere hverandre over den „virksomme Orden" i Buffalo.

Den Lære, der i Forbindelse med Saloonvæsenet udbreder Lovløshed, er desværre ikke sjælden. Men en højere Lære tonede fra Martyrlejet ud over alle Stater

og rørte Folkets Hjerter: „Nearer my God, to Thee", „Nærmere min Gud, til dig", lød den yndede bekendte Sang, og senere: „It is Gods way". „His will be done". (Det er Guds Vej, hans Villie ske). Saaledes viste den døende, hvor der var Trøst at finde baade for ham og for de sørgende. Her er noget at lære for alle, der vil benytte det, en Lærdom, der aldrig bør forglemmes, en Undervisning for ung og gammel af uskatterlig Værd. Hvor frygtelig Vantro og Overtrædelse her end findes, er Amerika dog et kristeligt Land; og hele Befolkningen bør ubetinget lade sig drage nærmere til Gud og derved udøve en velsignet Indflydelse over andre Lande, saa at Guds Villie maa vinde Fremgang her paa Jorden. Det er godt at betragte med Alvor de upartiske Læresætninger, der ved en saadan Lejlighed særlig kommer frem. Grover Cleveland, den eneste Ex-Præsident, der endnu levede, udtalte sig i den Retning til en talrig Forsamling af Lærere og Studenter, der fyldte til Overflod det store Auditorium ved Princeton „Memorial Service": „All the people loved their dead President", sagde han, og i sin Tale henttydede han til en skøn Tanke, der var fremkommen fra Dødslejet, med disse mindeværdige Ord: „It is Gods will; I am content. If there is a lesson in my life or death, let it be taught to those who still live, and have the destiny of their country in their keeping." „Det er Guds Villie. Jeg er tilfreds. Dersom mit Liv, eller min Død indeholder en Lærdom, da lad den meddeles dem, som endnu lever og har deres Fædrelands Skæbne paa Hjertet." Derpaa henviste Taleren til den ene Lektie efter den anden, (Lessons) fra den Afdødes Virksomhed.

Mr. Bryan i sin smukke Tale sagde: „Den almindelige Agtelse for afdøde og den oprigtige Velvillie lærer os en Lektie, („teach a lesson"), yder en Lære, der skulde aldrig glemmes, nemlig at Livets største Goder er langt ovenover og udenfor Politikkens Herredømme."

I Chicagos Auditorium sagde den ærværdige Dr. Gunsaulus: „Mere end Arméer, Proklamationer og Love har Frihedens Aand, flydende fra Lincolns blodige Saar, dræbt Slaveriet. Mere end Resolutioner, Partiløfter eller officielle Ordrer har Garfields kostelige Opofrelse tildelt politisk Bytte, (eller Plyndring, „The Spoils System) det dødbringende Saar. Mere end Fængsel eller Skafot, mere end Krigsrustning eller strængeste Lovgivning vil McKinleys blide, rene, retfærdige, elskende Aand, flydende fra hans Saar endelig under Guds hjælpende Haand tilintetgøre Anarkiet. Disse tre Grave er bleven gravet i Folkets Hjerte; men de alene vil holde Nationens Hjerte stærkt og rent." Tænk, naar Folkehjertet kan saaledes røres ved en elskværdig Førers uskyldige, flydende Blod, og det er dog en Virkelighed, hvormeget mere maatte Kristi Blods Forsoning forene alle Guds Børn og anspore dem til at udbrede den Kærlighedens Lære, der kan gavne alle. Lad det ogsaa være en Virkelighed, at Aandens Frugt, hellere end Lovens Tvang, maatte tjene til det sociale Vel.

Som Kolportør og Forfatter havde jeg nu i længere Tid ved Lejlighed sammenlignet de bedste Ordbøger og Encyclopædier, der findes, og det har glædet mig meget at benytte den fortræffelige Funk & Wagnalls Standard Dictionary. Den er fuldstændig, og dens Lydlære er forrekt. Udtalebetegnelsen er fonetisk og

stemmer altsaa overens med den danske. Ordets Definition er nøjagtig og giver Oplysning i alle Fag fra paalidelige Kilder. Flere hundrede af Verdens dygtigste fagkyndige har ydet deres bedste Kundskab, kondenseret, i dette Værk. For alle, der ønsker at lære fremdeles, eller stundom at søge Underretning om det engelske Sprog eller Videnskab i alle Retninger, er Standard Dictionary en ypperlig Hjælp, i Korthed den bedste hidtil udkommen.

Vicepræsident Roosevelt var nu bleven Præsident, og inden et Aar var han nær bleven dræbt ved et Sammenstød af et Tog og en Sporvogn, den 3. Sept. 1902. Hans gode, trofaste Ven og Værner, Wm. Craig, mistede Livet ved denne mærkelige Ulykke. Det ene Tilfælde blev meget videre bekendt, end mange lignende, hvor mindre berømte Folk kommer i Fare, og derfor blev man ogsaa paamindet om, at der var en Lektie derved, som ikke skulde ignoreres. „Frihed og Fornøjelser maa ikke forbydes," undtagen de hindrer Frihed og Fornøjelser for andre. Faste Forsigtighedsregler bliver ofte Genstand for de letsindiges Foragt, selv om de tjener til at gøre et saadant Tilfælde umuligt. I vor Hovedstad, Lincoln, for Eksempel, kører man paa Sporvogn ud til Lincoln Park, og førend man kommer til den første Jernbane kan man tydelig se, at der intet Tog er i Nærheden, men ikke desto mindre standses Vognen, og Føreren staar af og gaar hen paa Jernbanesporet og ser i den ene Retning, saa vender han sig om og ser til modsat Side. Saa endelig kommer han til den Beslutning, at der ingen Fare er paa Færde, han stiger op paa Vognen og den farer af Sted. Nu skal den næste Bane krydses, og den samme Ceremoni gentages.

Saa gaar det igen fremad med Sikkerhed og Fornøjelse. Det har jeg selv set mange Gange. Tilbage til Byen gaar det paa samme Maade. Undertiden er en saadan Regel bleven baade med Alvor og Spydighed kritiseret, og ikke sjelden bliver Føreren Offer for Spydighed for sin Lydighed. Man bør dog tage Hensyn til hele Samfundets Ret. Det er bedre at vente end at vove. Bliver man lemlæstet, mister man baade Frihed og Fornøjelse, hvorimod man beskyttes ofte ved Lov og Lydighed.

Følgende Aar var Præsident Roosevelt paa en Rundrejse ud over Landet, og han besøgte med det samme ogsaa Nebraska. Jeg traf at være i Lincoln da han kom dertil, og hans Besøg er for mig som for mange Tusinde et glædeligt Minde. Da han før sin Tale uden for Kapitoliet præsenteredes for Publikum, hilstes han af Universitetets Studenter med deres „College Yell", et ejendommeligt Nutidens Hyl. Til dette svarede han: „I see, you have an Institution of higher learning here". Denne gensidige Hilsen gav Anledning til Latter. Om end en saadan Støj ikke tyder paa nogen højere Lærdom, vidste Præsidenten dog meget vel, at Nebraskas Universitet regnes med iblandt de bedste Læreanstalter i Verden. Saare faa af Verdens Befolkning kan deltage direkte i de højere Studier, men den direkte Følge deraf spreder sig ud ovr Folket. Højere Lærdom, højere Forstand, lader sig ikke begrænse af Universiteter; ejheller tilegnes den af Majoriteter. Den tager ingen Hensyn til Byrd eller Formue. Lykkelig den, der har Sans for og Villie til at indgaa paa de Betingelser, der fordres for at nyde Gavn af den højere Lærdom. Forholdsvis er det et ringe Antal. At forøge dette An=

tal er selve Oplysningens Formaal. At forringe det er Griskhedens Værk. Den organiserede Griskhed vil helst holde den store Majoritet i Uvidenhedens Mørke. Hvor kan vel Verdens Majoritet dømme om Oplysning eller Forbedring? Det er den lille, selvopofrende Minoritet, der plejer at gaa i Spidsen for enhver Bevægelse, der tjener til det største Gode for den største Mængde. Og det bør indbefatte den højere Dannelse saa vel som det daglige Brød. Mængden, endog alle, skulde have Gavn deraf. Alle Mennesker er skabt i Guds Billede, med lige Ret, og der bør være Frihed og Lighed fremdeles. Amerikas Uafhængighedserklæring stemmer overens med Kristi Lære i at indbefatte alle; og kan ikke alle blive Studenter og Filosofer, bør dog enhver Lærer virke for det Formaal, at alle kan blive Disciple, og at de kan komme til den Overbevisning: „Der er noget for os at lære om de store, dybe, høje Mysterier, der vedkommer os." Den gamle græske Rod „Math." i flere Ord, der tyder paa at lære, er baade interessant og betegnende. Selve Ordet „Mathetes" (Discipel), viser med den Rod, at en Discipel skal have Anledning til at lære noget. Gerningsordet „mathetevsate", oversat „lærer", betyder rettere „gøre Discipel af" (panta ta Ethne") „alle „Folkene", „hele Menneskeslægten." Med andre Ord, Vedkommende skal indvie alle Folk som Disciple, o. s. v. Den gode, guddommelige Lærer, Kongernes Konge, indbyder alle Verdens Mennesker til at forene sig med ham i et Brodersamfund, og det skal være vor Opgave at bidrage efter Evne til det store Formaal. Det er daarligt at lære de mange Ting, der blot hindrer os i at arbejde for dette Formaal. Mennesker i smaa Kaar bør ikke glemmes. Skade er det at blive saa klog eller hov-

modig, at man ser ned med Foragt paa disse mindre Brødre. Bedre vilde det være, om der blev taget mindre Hensyn til de mange Grader i de mange forskellige udelukkende Samfund, og vi med forenet Kraft hjalp hverandre med at løfte de faldne Brødre, lidt efter lidt, nogle Grader højere op i det forenede Brodersamfund. Trods al Kritik har Kristendommen dog staaet sin Prøve, i Oplysning og Fremgang saavel som i Fred og Glæde. Opfindelse og Industri har i de sidste halvhundrede Aar gjort store Fremskridt for Menneskehedens Vel. Selv om de egennyttige og gridske under Kristendommens Skygge har samlet sig Rigdomme i Massevis, paa andres Bekostning, vil det dog vist snart blive saaledes ændret, at alle kan gavnes. Pengemagten med dens Last og Lidenskab kan vel ikke vedblive at underkue de svage og benytte sig af deres Svaghed. I den frygtelige Strid vil Retfærdigheden vinde Sejr. Fortidens Gang viser os til Dels, hvad Fremtiden vil bringe. Der er bleven organiseret og omorganiseret og atter genorganiseret næsten i det uendelige, saa at Folk snart har lært, at i Enhed er der Styrke. Sandhedens Aand kan føre alle tro Borgere til Enhed, for Retfærdighed. Men vi vide, at alle Ting tjener dem til gode, som elske Gud, dem, som efter hans Beslutning ere kaldte. Enhver bør bøje sig i Ydmyghed for ham, og naar han kalder, modtage med Taknemlighed hans venlige Tilbud. I den ædle Nationalsang „America“ lyder den Tanke. „Vor' Fædres Gud, til dig, som gav os Frihed rig, Vi synge ud: Bevar vort Land den Pragt, Med Frihed uforsagt, Bevar os ved din Magt, Vor Konge, Gud!“ Det er den Konge, der kaldte paa Folket. Mange har foragtet og forhaanet alt, hvad der er guddommeligt,

„de budne var det ikke værd", „alt er ikke, som det synes at være". Det bevidnes, at de, der med Tak har modtaget den Indbydelse i Guds Naade, er de lykkeligste Mennesker i Verden. Men naar de bøjer Hovedet i Sorg er det ofte for en eller anden kær, som strider imod sit eget Vel.

Der var en yndig Samling af det skønneste og bedste, der nogen Sinde er frembragt, paa Verdensudstillingen i St. Louis 1904. Seks Dage var jeg der og saa, hvad Lærdom og Samarbejde kan udrette. I Sammenligning med Udstillingen i Chicago i 1893 var denne, om ikke meget skønnere, saa dog meget større. For det første var det et herligt Kunststykke i Afstand at betragte de prægtige Paladser, og den Harmoni, med hvilken alt var arrangeret og ordnet over hele den store, udstrakte Forest Park, vel prydet med Haveanlæg og spejlklare Vande. I Bygningerne var utallige yndige Genstande, der vidnede om Videnskab og Industri, Kunst og Litteratur, saa vel som Naturens bedste Gaver, fra alle Verdens Lande. Hele den første Dag benyttede jeg til at iagttage Beliggenheden og Planen i sin Helhed. Da det var blevet Aften, tog jeg paa Sporvogn ud til Toledo Park, Webster. Der opholdt jeg mig en Del af Tiden, medens jeg var i St. Louis, nemlig i Missions-Hjemmet, hvor alle Gæster blev modtaget med venlig og kristelig Omhu. Det var et hyggeligt Hjem, hvor man kunde nyde den gode danske Gæstfrihed, og baade Pastor Bentzen og hans Hustru fortjener en hjertelig Tak og et kærligt Minde. En stor dansk-luthersk Kirke var nylig bleven bygget der i Nærheden, og ikke saa faa Danske var der at træffe sammen med. Med den elektriske Sporvogn var det en meget be-

hagelig Tur ned til Udstillingen. Den ene Dag efter den anden, hele Ugen, var jeg beskæftiget med at beskue og eksaminere saa meget, som Tiden vilde tillade. Hvad der havde været i Chicago, syntes her at være efter en langt større Maalestok og meget mere. Dejligt var det! storartet! ubeskriveligt skønt! og meget godt var der at lære, baade af Amerika og andre Lande. Den vidunderlige Illumination om Aftenen udgjorde en Scene, der var himmelskøn. I det hele taget er det et glædeligt Minde at dvæle ved, og en glad og taknemlig Stemning skal stedse bevares.

Samme Efteraar blev Præsident Roosevelt genvalgt med den største Majoritet, en Præsident nogensinde har opnaaet. Hans ejendommelige Fremgangsmaade er alles Opmærksomhed værdig, og vinder visselig baade Venners og Modstanderes Beundring. Valgsproget „A square deal" er ikke uden Betydning. En redelig Behandling er just, hvad Folk ønsker, og han staar ikke tilbage for nogen, hvor det gælder om Mod til at modarbejde de Bedragerier imod Regeringen, der er kommen for Dagen. Som Fredsven og Fredsstifter vil han sikkert i alle Landes Historie stedse mindes med høj Agtelse.

I Fredens Tid er det den patriotiske Pligt at værne om Freden med Ære, og at modvirke med oprigtig Iver alt, hvad der i Samfundet kan stile hen til at forstyrre Fred og Orden, eller føre til Lovløshed. Fra National- og Statsregering ned til Lokalbestyrelse er det enhver tro Borger om at gøre at hævde Retfærdighed, ikke blot sin egen Ret, men Samfundets Ret, Landets Ret.

I flere af de store Byer, saa vel som i nogle smaa

Byer, synes der at være indtraadt Selvsyge i Stedet for Selvstyre, hvorved Folkets Ret er bleven nedtraadt. Det sker undertiden naar samvittighedsløse Skurke vinder Tillid og Embede. Et saadant Onde er beklageligt, og det vil forsvinde efterhaanden som Oplysningen fordriver Uvidenhedens Magt. Der er vel flere Hindringer for Oplysningens Fremme; men den der er værre end alle andre tilsammen, er den Uskik der beskyttes ved License.

Afholdssagen er værdig alles Bistand, og dersom den kunde komme til sin Ret, vilde snart alle Licens- og Forbudskampe forgaa sammen med Drikkeskikken. Det er bevist, baade ved Videnskab og almindelig Erfaring, at Alkohol, som Drik, har gjort Skade paa mange Maader, ved Sandsebedrag, og følgende Sygdom og Nød, ved Samvittighedsbedøvelse og følgelig slet Opførsel og ved løgnagtig Lære for Ungdommen, og ved mange Ulykker, der stammer direkte og indirekte fra den onde Indflydelse. Total Afholdenhed, derimod, har aldrig skadet noget Menneske. Naar det nu synes næsten umuligt for en Dranker at blive fri for Vanens Magt uden andres Hjælp, er det saa meget mere nødvendigt at hjælpe ham fri, og at holde andre fri, der endnu ikke er kommen under Alkoholens Vane.. Desværre er der altfor mange der vil hjælpe Drankeren ned, i Stedet for op; og det er beklageligt. Men hvor kommer Drankeren fra? Fra den „maadeholdende“ Klasse. Den trofaste afholdende kan aldrig blive Dranker. Det er den sikre Side.

I mange Aar har jeg interesseret mig for denne Sag og skønt det er over 50 Aar, siden jeg saa Danmark, er jeg dog interesseret i Danskernes Fremgang og Velfærd. Jeg havde næret det Haab, at alle vore Lands-

mænd vilde være med paa den sikre Side, og det var mig derfor en stor Sorg at mærke, at nogle faa indflydelsesrige Danske her i Amerika virkede med bedste Evne og udøvede en stærk Indflydelse i modsat Retning. Det var ikke nogen Ære for vort kære Danmark, hvor Afholdssagen gør saa god Fremgang. Skandinaverne har et godt Navn her i Amerika. Det siges iblandt andre Nationaliteter at de er oplyste, afholdende, ærlige og flittige Folk. Det er en Ære og Glæde at høre. I Wisconsin, Minnesota, Dakotas og andre Stater, hvor der er en Mængde Skandinaver, har det en stor Betydning. Jeg vilde dog ikke gerne tro, at Danskerne i hine Stater, eller i Iowa og Nebraska, staar tilbage for Nordmændene eller Svenskerne. Men det glædelige er, at de paa mange Steder virker sammen til Afholdssagens Forsvar, og samtidigt til Oplysning, Flid og Ære. Andre Steder virker de sammen med Amerikanere til samme Formaal.

Amerika vil være fri — fri for Mørkets Herredømme, fri for Last, Svig og Falskhed, fri for Uretfærdighedens Tyrani. De ædleste Statsmænd har overdraget Folket en ypperlig Lære om Frihed og Lighed. Alle har lige Ret til at leve og fryde sig i Fred og Frihed. Folket har godkendt den gyldne Regel, den frie Forfatning, som alle bør lyde og agte. Frihedens Betydning bør ikke forfalskes. Friheden maa holdes ædel og ren. Den maa ikke fordærves. Det er bedst at holde sig paa den sikre Side. Det er altid godt at have en god Forstaaelse, baade med sine aller bedste Venner og sine ivrigste Modstandere. Men selv denne Erklæring kan forstaas paa forskellige Maader. Folk misforstaar hinanden eller hverandre om mange Ting; og derfor

bør man, saavidt muligt, være overbærende med dem og forsvare sin Sag med tydelige Ord: Afholdsvennerne ønsker, at alle skulde lære Sandheden om Alkohol, og ingen nyde saadanne Drikke. Det holder jeg med dem i; thi om saa skete, da blev der aldrig flere Drankere. Forbudsvenner ønsker, at Fabrikationen og Forretningen med Hensyn til berusende Drikke skulde ved Lov forbydes og ingen License bevilges. Det holder jeg med dem i; thi saa længe det fabrikeres og sælges, paavirkes Folk ved Selskabelighed til at drikke det, hvorimod ellers en langt bedre Selskabelighed kunde opnaaes. Alkohol er en Gift, langsom men snedig, og saa længe der drikkes Øl og Vin, saavel som andre Drikke, der indeholder denne Gift, vil dette Spørgsmaal vedblive at komme frem. Det siges vel, at Jesus Kristus drak Vin. Men den Vin, han benyttede, var ikke gæret eller berusende. Det maa enhver kunne overbevises om, der vil kende hans rene Liv og Lære og Jødernes Historie angaaende dette Punkt. Det samme gælder om den Vin Paulus anbefalede. Paa Grund af, at Pengemagten er i Forbindelse dermed, er dette et værre Problem end ellers. Det vedkommer Samfundet saavel som den enkelte, og det bør derfor retteligen forstaaes. Josh Billings plejede at sige: „Det er bedre at vide lidt og vide det godt, end at vide en hel Masse, der ikke er sandt." En saadan Masse fremkommer som Lære fra Svireskolen. I Slutningen af det sidste Aarhundrede opkom et Spørgsmaal, om 1900 var det sidste Aar i det nittende, eller det første i det tyvende Aarhundrede. Nogle mente, at paa Nytaarsdagen 1900 var vi allerede kommen ind i det tyvende. „Der er mere end en Side paa et Spørgsmaal," lyder

det fra en Side, og som Svar fra den anden Side kommer: „Ja, men derfor skal man ikke altid være paa den fejle Side.“ Saa for at forklare det rigtig nøje for hverandre skulde der tælles, forestillede man sig, et Hundrede Kopper Vand i en Spand, nitten Spande holder altsaa 1900 Kopper, og 1901 kommer selvfølgelig i den tyvende Spand. Ligeledes tænkte man sig 20 Poser og et Hundrede Æbler i hver Pose, og paa mange andre Maader blev det forklaret i forskellige Aviser. I et Blad klagedes over, at „omendskønt det er en Trøst, at det store Spørgsmaal nu endelig er bleven afgjort, at 1900 er det sidste Aar i det nittende Aarhundrede, og 1901 det første Aar i det tyvende, er det dog kedeligt at tænke sig, at al den Ulejlighed og Besvær med at tælle Æbler i Poser og øse Vand i saa mange Spande, skal til igen om Hundrede Aar for at faa Folk til at forstaa det rette.“ En anden Avis underretter sine Læsere om, at nu var dette Spørgsmaal afgjort, „men havde der været Penge med i Regningen, vilde det have taget længere Tid. Et Pengespørgsmaal er ikke saa let at jævne.“

Drikkeriet er et Spørgsmaal om Penge, Moral og Sundhed. Det vilde være meget bedre for alle nyttige Industrier og Forretninger, om den uretfærdige Forretning blev afskaffet. Nutidens Fysiologi i Skolerne indeholder videnskabelig Underretning om Alkoholens onde Virkning paa Hjernen, Nerverne, Blodet, Musklerne, og i Korthed dens Aarsag til mange Sygdomme. Denne Lære er godkendt af Verdens bedste Læger, og det kan bevises, at den stemmer overens med Tidens Erfaring. Alkoholens Tendens er at skade og samtidig bedøve, bedrage og vække større Trang for mere Alkohol.

Der er mange gode Grunde til at lade den Drift være eller rettere forbyde og standse dens Tilværelse. Et uhyre Krav for Alkohol kan arves fra Slægt til Slægt, og ofte findes unge, uskyldige Mennesker, plaget af en frygtelig Sygdom, der af Lægerne kendes under Navn Alkoholisme. Og andre Sygdomme, som f. Eks. Tuberkulose eller Tæring, kan have samme Aarsag. Denne sørgelige Kendsgerning alene, skulde man mene, er gyldig Grund for at stemme den nedrige, skumle Trafik ud af Landet.

Dannebrog har i mange Aar været under Licentse. I al den Tid har vi beklaget en saadan Lov. Men vi har aldrig saa meget som hævet en Finger for paa ulovlig Maade at hindre dens Værk. Vi har respekteret Loven, der var paa deres Side. Om vi end ikke kunde være Drikkebrødre med dem, har vi dog altid betragtet dem som vore Brødre og ønsket, at de engang kunde blive frie for den Uskik og Indflydelse, der fører saa mange til Fordærvelse. Da vi nu om Foraaret 1905 naaede at faa et Flertal imod Licinse, første Gang i Dannebrogs Historie, ventede vi en redelig Behandling (a square deal) og haabede, at Loven vilde blive respekteret fra deres Side saa vel som fra vor. Men ikke en Gang et eneste Aar kunde vi faa Lov til at sætte vort System paa Prøve, selv om vi havde faaet Loven paa vor Side. Majoriteten var ikke saa nedsunken i Lastens Mørke, at den ikke vilde mærke Resultatet. Dersom nu alt kunde have gaaet ordentlig til, Dannebrog bleven en „Model Temperance" By, og Forbedring og Fremgang havde vist sig i andre Retninger, til stor Glæde for os og til stor Ære for den danske Nationalitet, vilde det aldrig være bleven Stemmer nok til at

faa License igen. Det har vist sig i flere Byer, og det vidste Drikkefabrikanternes Talsmænd vel nok, og derfor var det dem om at gøre at faa vor Sag i saa slet Ry som muligt, ikke alene ved, at Loven blev omgaaet, men foragtet og overtraadt, saa de ærede Vælgere skulde kedes deraf og foretrække License den næste Gang. „Thi Uretfærdighedens Hemmeligheder ytrer sig allerede kraftigen", og de vilde gerne holde „Public sentiment" paa deres Side. Dersom Modparten mærker nogen betydelig Svaghed paa vor Side, bestaar den ikke i at smigre Folket for at blive populær. Naar der er noget galt paa Færde, og man mærker det, bør man lade vedkommende det vide, selv om det er ubehageligt; muligvis kan det med Tiden blive rettet. Drikkeriet er noget galt, der vedkommer hele Samfundet, enten der er License eller ikke License, og Folk bør advares derimod. Naar en By forsøger at modarbejde det Onde efter bedste Evne, har den dog ikke det Ansvar, som naar den tillader det. Men det kan dog bevidnes, at trods al den Lovløshed og Drukkenskab der sladredes om, var det ikke en Tiendedel, maaske ikke en Hundrededel saa galt, som under License; og Byens Forretning i sin Helhed, saa vidt jeg har kunnet erfare, har aldrig været bedre. Det blev bevist, at to Spaadomme fra deres Side var falske, nemlig at Byen vilde lide Skade og miste den gode Handel, og at der vilde blive mere Lovløshed og Drukkenskab, dersom License blev nægtet. Men saa kom det værste Argument „Vi trænger til Pengene for Skolen". „Blodpenge!" det Udtryk fra vor Side faldt maaske ikke i god Jord, men det er dog et Udtryk, der bruges af højere Myndigheder med Hensyn til et Pengebeløb, der betales for Tilladelse til at begaa en Handling eller

drive en Forretning af daarlig eller tvivlsom Karakter. Og naar dertil kommer, at hvert Aar over et Hundred Tusind Mennesker i Amerika bliver værre end myrdet ved den Forretning, saa er det ikke underligt, at der tales om Blodpenge ved Tanken om det Beløb, Dannebrog har modtaget til sine Skoler.

Da Aaret var omme, blev der i April 1906 en større Majoritet for License, altsaa gik Dannebrog tilbage til det gamle System, i Stedet for at gaa frem til noget bedre. .... Dannebrog er en rar By, dejlig og skøn, og dens Befolkning vil vistnok med første Lejlighed fri sig for det Uvæsen, der er saa ubehageligt og dog saa magtpaaliggende at berøre. Vi haaber den usle Tilstand, der i Nebraska sætter vore Skoler i saa nær Forbindelse med omtalte Forretning, vil snart faa Ende.

Af dem, der kom fra Danmark for 50 Aar siden, er ikke mange tilbage, men den danske Koloni i Nebraska fra 1871 kronedes med Held. Der er Spor af dens Oprindelse i flere Retninger. Ikke alene Dannebrog og Nysted, men andre Dele af Staten har et Antal Danske, der har været i nær Forbindelse dermed. Af disse er der en Liste af repræsentative Mænd, der taler smukt for den danske Nationalitet. Peter Mortensen, Statens Kasserer, er vel kendt paa denne Egn som Nybygger, og senere over hele Nebraska. Paul Andersen var en af de tidlige Nybyggere og Købmand i Dannebrog. Han blev valgt flere Gange som County Dommer, og han valgte selv og vandt sin Stilling som Jurist. Rasmus Hannibal blev valgt og genvalgt flere Gange til samme Embede, „County Judge“, efter at han havde været Pioneer, „Homesteader“ og Skomager i Dannebrog; han blev ogsaa Jurist og blev valgt til Statens

Senat. Frederik Olsen var en af de første, der kom fra Wisconsin 1871. Han var flere Aar County Commissioner. Jens Vilhelmsen, en af Dannebrogs første Nybyggere, var en Gang Repræsentant i Statens Legislatur. Peter Ebbesen var Pioneer, senere Lærer, og han blev valgt et Par Gange som County Kasserer, een Gang som „Præsidential Elektor" for Nebraska. Søren Fries og Niels Hermansen har begge været Medlemmer af Statens lovgivende Forsamling. Hans Mortensen, J. A, Carlsen, C. Mortensen, Peter Christiansen og andre Danske er bleven valgt som County Commissioners, og Peter Hansen som Sheriff. Af Amerikanere, der har boet i Dannebrog, valgtes H. N. Smith, senere S. D. Smith og nylig J. A. Ziegler som County Superintendents. Dr. O. Grothan, født i Norge, var Pioneer i Dannebrog, Han var en Gang vor „State Senator". Mange hæderlige og dygtige Landmænd og Forretningsmænd mindes med Glæde, selv om de ikke herved nævnes.

Amerikas Præsidenter mindes særlig, fordi de repræsenterer Folket, og ved at betragte det Forhold med Efterkomme, er der altid noget at lære.

Hvad det angaar med at advare og ikke vildlede nogen, er disse Minder fremstillet saa samvittighedsfuldt, som om Forfatteren var i Forhør. Det samme kan siges om mine Bøger „Protect our Schools" og „Thrice a Pioneer"; ligeledes om dem, der med Guds Hjælp snart kan udkomme, nemlig: „Uncle Sams Cabin" og „Beautiful Dannebrog". Disse er flere Aar i Restance.

Om der i disse Minder er for haarde Udtryk maa man huske, at de vedkommer haarde Spørgsmaal. Med Kærlighed til alle kan det med Sandhed siges: jeg hader

intet Menneske. Meget kan tilgives, men man bør lade sig advare mod alt ondt, og særlig mod det onde, der tillades for Penge. De mange Aar er hurtigt omme, af Mangel paa Tid maa der i Korthed sluttes.

Mange Minder maatte meldes meget kortfattede, men endnu mange flere maatte udelades. „Man lærer, saa længe, man lever." Det kan være en Trøst for mange, der i Ungdommen ikke fik Gavn af den bedste Lære.

At den omtalte Lære, der skulde gavne alle, maa vinde Fremgang, er et Ønske, fremsat med ægte Oprigtighed.

To Whom it May Concern.

Siden de to Bøger er udkomne har Forfatteren modtaget mange gode Anbefalingsbreve, af hvilke nogle faa er hermed anførte i det oprindelige engelske.

I have read, with much interest, "Protect Our Schools" and "Thrice A Pioneer," books recently written by Mr. P. M. Hannibal, of Dannebrog, Nebr. They hold the attention of the reader from start to finish, and breathe a high moral tone.

J. A. ZIEGLER, County Superintendent,
St. Paul, Nebr.

"Protect Our Schools" and "Thrice A Pioneer," have been read by me with much interest. They are clean, pure, well written books, worthy of a place in every household. I have known the author, Mr. P. M. Hannibal, for many years. He is an honest man, an upright citizen; and can always be relied upon to do what is right.

N. HALD, Merchant, Dannebrog, Nebr.

To whom it may concern:— This is to certify that I have known Mr. P. M. Hannibal for the last twenty years as an honorable and upright man, on whose word you can rely. I will further say that I have read his books, "Protect Our Schools" and "Thrice A Pioneer," which are very interesting from start to finish, and cannot recommend them too highly. Yours Respectfully

C. C. HANSEN,
President Dannebrog State Bank.

This is to certify that I have known Mr. P. M. Hannibal for many years. He is one of the original Pioneers of this place, having had his home here since 1871. He is known here as an honest and reliable man. His books are very interesting and instructive, and ought to be read by everybody.

H. PETERSEN,
Dealer in Lumber, Brick, Stone and Coal.

"Protect Our Schools" and "Thrice A Pioneer" by P. M. Hannibal, contain a great deal of good and interesting reading. The plain, and yet almost incomparably beautiful and vivid expression, together with the absolutely noble and practical purpose of the author, makes these books of double value. They are both interesting and useful.

J. A. JENSEN,
Dist. Missionary for Danish people of Nebr.

"Protect Our Schools" and "Thrice A Pioneer" written by P. M. Hannibal, a brother of Judge

Hannibal of St. Paul, Nebr., are well worth the money he asks for them. Mr. Hannibal has written them in style that is both pleasing and instructive.
Respectfully,
C. F. Leetman,
County Superintendent, St. Paul, Nebr.

* * * Regarding "Protect Our Schools" and "Thrice A Pioneer" * * I am unable to express my real feelings in a manner commensurate with the work you have done. Every youth in the land ought to read those books and I hope they will not neglect the opportunity. Your life has been good, and you are crowning it with a living moral spirit that will long outlast the weary body.
Your Friend,
A. A. Kendall,
Att'y. at Law, St. Paul, Nebr. Late Dist. Judge.

Having examined the books, "Thrice A Pioneer" and "Protect Our Schools" by P. M. Hannibal, I can heartily commend them to anyone. They are well written and will impress important truths. They are worthy of a place in every library and in every home.
Respectfully,
A. H. Seymour, Lincoln, Nebr.
Formerly Supt. City School, St. Paul, Nebr.

I have known Mr. P. M. Hannibal for 25 years. He was a student of our State University, and is an honorable, upright, scholarly gentleman. His book "Protect Our Schools" is just what the pub-

lic needs, and is a little volume that will do good wherever it is read. I can most cheerfully recommend both the book and the author as being true to the cause for better conditions.

Yours Fraternally, THOMAS DARNALL,
Attorney at Law, Lincoln, Nebr.

To whom it may concern: — My old friend and classmate, Mr. P. M, Hannibal, of Dannebrog, Nebraska, has written two little books, attractive especially to young people. "Thrice A Pioneer" and "Protect Our Schools." In both of these volumes, Mr. Hannibal's singleness of heart and earnestness of purpose, his high moral aims and knowledge of the ways of men are well brought out. His experience as a "pioneer" are vividly portrayed and, I imagine, there is nothing in his books that is not based on actual facts. My children have been greatly interested in the narratives, and I take that to mean that Mr. Hannibal has succeeded in making his stories attractive, even apart from the more serious undercurrent to be found in them. Mr. Hannibal has had the misfortune of losing his hearing almost entirely, being compelled thereby, to his great disappointment, to give up his chosen profession of teaching. He is a man of Sterling worth and staunchness of character, a man of honor and integrity.

Very truly yours,
LAURENCE FOSSLER, Prof of German,
University of Nebraska

I have known Mr. Hannibal for many years, and take pleasure in sanctioning all Mr. Fossler has said. H. W. CALDWELL,
Prof. of American History, University of Nebr.

I consider the books very interesting and also that they will have a good influence wherever they are read. Very truly Yours,
ARTHUR FARCUHAR,
County Superintendent, Audubon Co., Ia.

Dear Bro. Hannibal. We have read "Protect Our Schools" and "Thrice A Pioneer," and found them not only interesting but instructive. If parents would place them in the hands of their children, they would find entertainment, and many high moral lessons. Success to your efforts to give Young America, pure, clean, reading.
Sincerely yours,
MR. and MRS. C. C. BEVERRIDGE,
Fremont, Nebr.

* * * In looking them over, I conclude they are very interesting and will take pleasure in reading them * * * Enclosed please find $2.00 for the two books you have sent me.
Yours truly, WILLIAM W. SMITH,
Poughkeepsie, N. Y.

"Protect Our Schools" and "Thrice A Pioneer" are books worthy of a place in every home, and we heartily recommend them—NEWS, Dannebrog, Nebraska.

For more than 30 years I have been personally acquainted with Mr. P. M. Hannibal, and have known him as a teacher in our public schools, as a student in our State University, and as an author. His experience in early Nebraska Pioneer life, his prominence as a teacher coupled with his literary attainments, make his books entertaining as well as educational and deserving of a prominent place in our private as well as public libraries.

PETER MORTENSEN, Lincoln, Nebr.
State Treasurer.

I have read "Thrice A Pioneer" and "Protect Our Schools," written by Mr. P. M. Hannibal, and regard them as interesting and instructive little books. Every chapter of "Thrice A Pioneer" will be interesting to readers generally, while "Protect Our Schools" will be read by teachers particularly, and many valuable hints be gleaned from its chapters.

Very truly,
W. A. HAWES, Lincoln, Nebr.
County Superintendent.

My old friend and schoolmate, Mr. P. M. Hannibal, was one of the first students I became acquainted with in the University. I take pleasure in indorsing the testimonial of Prof. Fossler of the German department of the University of Nebraska.

Very truly,
L. A. HOOPES,
Pres. Union College, College View, Nebr.

I have examined Mr.Hannibal's books carefully. and have found them interesting, instructive and wholesome. The moral tone is very high. They will be a useful addition to any library. I cheerfully commend them and the author to the public.

Sincerely,

L. C. LEMON,

Pastor M. E. Church, University Place, Nebr.

This informs the public that I have read very carefully, and with great interest, the two books entitled "Protect Our Schools" and "Thrice A Pioneer," written by a Nebraska author, P. M. Hannibal. The stories are both instructive, and the diction is easy. I especially recommend the first named to school workers.

Truly,

DAN H. FISHBURN,

County Supt. Hall Co., Grand Island, Nebr.

P. M. Hannibal, Dannebrog, Nebraska, late student in the University, issues two little volumes of his own production, "Protect Our Schools" and "Thrice a Pioneer." They are especially interesting as illustrating the character of the Scandinavian immigration to the northwest. They are intended primarily not only to illustrate pioneer life in Wisconsin, Nebraska and California, but to point out ways of elevating the common and high schools of the country. They are therefore educational as well as entertaining stories. They are warmly endorsed by Chancellor Andrews, State Superintendent Fowler, and other educators of the state.—NEBRASKA STATE JOURNAL.

Your stories, "Thrice A Pioneer" and "Protect Our Schools," ought to have a large sale . . . . . . they are very healthful in tone . . . . . Congratulating you for the success of the books you have written, we remain. Yours truly,

FUNK & WAGNALLS COMPANY,
New York.

Twenty years ago I was a pupil of Mr. P. M. Hannibal, and his two little books, "Protect Our Schools" and "Thrice A Pioneer" certainly mean much to me, as I know however high and ennobling the thoughts expressed are, they reflect only the true character and spirit of the author.

While the books are written as pleasing and attractive stories, the real sentiments of the author, high ideals and noble aims are strongly in evidence. I can conscientiously recommend the books in every respect. Respectfully,

E. H. KOCH,
County Supt., Seward, Nebr.

"Protect Our Schools" and "Thrice a Pioneer," by P. M. Hannibal, are all that is claimed for them and more. They are very interesting reading. I have read them both carefully, and I can most heartily recommend them as books of noble influence. They are didactic, scientific, colloquial, and very attractive. They should be read by everybody.

J. CHR. PEDERSEN, Pastor,
Ev. Lutheran Church, Dannebrog, Nebr.

I have received two of your books, "Protect Our Schools" and "Thrice A Pioneer." I have read them both with much interest. They both exercise a wholesome influence on the home, the school and the morals of any community. Knowing you as I have done for nearly 30 years, I feel that they represent the true sentiments of a good honest heart. Their perusal will certainly have a tendency to make the home and the school both purer and better. Wishing you abundant and gratifying success with all your books, I am sincerely your friend, N. J. PAUL,

President St. Paul State Bank, St. Paul, Nebr.

"Protect Our Schools" and "Thrice A Pioneer" are most interesting contributions to our local literature, and amply worth reading

Sincerely, FLETCHER L. WHARTON,

Pastor, St. Paul's M. E. Church, Lincoln, Nebr.

I have read "Protect Our Schools" and "Thrice A Pioneer" with considerable pleasure. They are excellent stories, containing good, wholesome truths, and anyone will be better for reading them. I recommend them particularly to those who are interested in our public schools.

W. K. FOWLER,

State Superintendent, Lincoln, Nebr.

Your books are of extraordinary interest. I trust they will be widely circulated and read by young people and old alike. Yours Sincerely,

E. BENJ. ANDREWS,

Chancellor, University of Nebr., Lincoln, Nebr.

I have known Mr. P. M. Hannibal for a good many years. He is one of the most respected citizens of Howard County. He is on the right side of all moral questions and he speaks with no uncertain sound against the evils of the time. His two books, "Protect Our Schools" and "Thrice A Pioneer," are clean, pungent and interesting. Their influence must be good upon all who read them.

GEORGE A. RAY,
Pastor 1st Pres. Church, St. Paul, Nebr.

I have read with interest and profit the books entitled "Thrice A Pioneer" and "Protect Our Schools," by P. M. Hannibal, and consider them worthy of merit, so much so, that I have placed them in our Library. The stories are well written, and teach high moral lessons.

Very truly,
B. D. HAYWARD, Supt.
State Industrial School, Kearney, Nebr.

